

Oficijalno Jugoslovansko kmetijsko zvezo. — Cena 38 din za celo leto. — Za inostranstvo 60 din. — Pošta: mesečna številka 1 din. — V inostranem delu vsaka drobna vročila ali nje prostori 10 din.

Izhaja vsako sredo ob 6 jutraj. — Njaki in dopisi naj se pošiljajo Uredništvu „Domoljuba“, uradno: reklamacije in inserati pa Upravištvu „Domoljuba“ v Ljubljani, Kopitarjeva ulica štev. 6.

Na nove volitve!

Kako je bilo pred vojno?

Leta 1914. je izbruhnila svetovna vojna. Takrat je tudi nehala delo deželni zborovi. Na delo kranjskega deželnega zbora in odbora se še vsakdo z veseljem spominja. Gradili so ceste, zidali mostove, napravljali vodovode, napeljavali električno luč. Takrat se je dvignilo naše kmetijstvo, zlasti živinoreja in mlekarstvo, takrat so se zboljšavali travniki in planine. Kmet je vedel, kaj plačuje davke. Liberalci vseh vrst so sicer poskušali delo deželnega odbora ovirati, toda vse njih zabavljanje ni moglo premetiti Slovenske ljudske stranke, da ne bi skrbela z vsemi silami za ljudske koristi.

Kaj se je zgodilo po prevratu?

Po prevratu smo dobili namesto deželnega odbora v Ljubljani pokrajinsko vlado za vso Slovenijo. Imela je v začetku še večjo oblast kot deželni odbori poprej. Prišlo je do združitve Srbov, Hrvatov in Slovencev v eno državo. Belgrajske vlade so pravice ljubljanske pokrajinske vlade vedno bolj omejevale, četudi je bilo ob zedinjenju rečeno, da ostane vse tako, kot je bilo, dokler ne bo sprejeta nova ustava. Zlasti takrat, ko je bil v Ljubljani dr. Žerjav predsednik vlade, je silno hitro minovala oblast ljubljanske vlade. Vsem je še v žalostnem spominu, da so bile leta 1920. volitve v ustavotvorno skupščino. Ta naj bi uredila razmerje med pokrajinami in belgrajsko vlado. Sprejela je ta skupščina kot vsi vemo nesrečno centralistično ustavo. Večina slovenskih poslancev, bivši samostojneži in demokratje, so takrat glasovali za centralizem. S tem je bil napravljen konec pokrajinski vladi v Ljubljani. Zadnje sledi nekdanjega deželnega odbora so bile izbrisane.

Novi deželni zbori — in stari.

Po skoro trinajstih letih so spet volitve v deželne zbore, ki se sedaj imenujejo oblastne skupščine. Naša država je namreč razdeljena na 33 oblasti in vsaka taka oblast ali dežela naj bi imela svoj zbor ali skupščino. Postavo, po kateri se sklicujejo ti zbori, so delali centralisti. Zato niso nove oblastne skupščine popolnoma isto, kar so bili stari deželni zbori. Belgrajska vlada

si pridržuje v vseh malenkostih nadzorstvo. Skušala bo vedno sitnariti, kadar bodo skupščine sklepale kaj takega, kar ne bo všeč belgrajskim mogočnjakom. Poseben razlog med novimi deželnimi zbori, ki jih volimo 23. januarja, in starimi pa je ta, da novi nimajo pravice delati zakonov, postav. Pa tudi v denarnih stvareh bo osrednja vlada, če ne bodo naši zraven, delala težave. — Vse, kar je ustvaril centralizem, je površno, ker so gledali gospodje demokratje in bivši samostojneži le na Belgrad, ne pa na koristi posameznih dežela.

Na novo upopolno delo!

Kljub vsem tem pomanjkljivostim novih deželnih zborov pa bo šla naša stranka vendarle z veseljem na delo. Naši novi poslanci, člani novih deželnih zborov, bodo vse storili, kar je le mogoče v ljudsko korist. Tudi malih pravic ne zametavamo. Z vztrajnim delom bomo priborili oblastnim skupščinam in odborom vedno več moči in več pravic. Tudi to bo ena pot, da pridemo čimprej do izpolnitve naše največje zahteve, ki je: avtonomija zedinjene Slovenije. 33 je v naši državi podobnih oblasti, kot sta mariborska in ljubljanska. To pomeni, da bo 33 zaveznikov proti belgrajskim mogotcem. Mi smo prepričani, da pomenijo dobro izpeljane volitve v oblastne skupščine umiranje centralizma. Ne bo

čez noč vse dobro in vse v redu, toda razvoj gre naprej in centralizem bo v doglednem času mrtev in pokopan.

Takrat se spet začne plodnosno delo za gospodarsko povzdigo Slovenije. Predvojno delo SLS nam je priča, da bodo zastopniki naše stranke znali tudi sedaj prijeti za delo. Zato gremo kljub vsem težavam z veseljem in upanjem na te volitve.

Vsak mora storiti svoje dolžnosti!

Treba pa je, da te volitve dobro izpeljemo. Belgradu in vsemu svetu moramo pokazati, da Slovenci držimo skupaj, da smo složni za zastopnico našega naroda SLS. Število glasov in kroglice danes pomeni moč. To moč morajo čutiti vsi, ki bodo z veliko pozornostjo gledali na izidi volitev dne 23. januarja. Zato mora vsak brez izjeme ta dan na volišče! Mi polagoma temelj novim oblastem. Če bo ta dober, bo vse dobro, če bo slab, bo vse slabo. Ko so bile volitve v ustavotvorno skupščino, nekateri važnosti volitev niso razumeli, danes nas vse tepe centralizem. Danes vsak ve, da se more zaupati le naši stranki in našim voditeljem. Kdor torej razume važnost teh volitev, bo volil sam in skrbel, da gredo voliti tudi drugi. Vsak, kdor ostaja pri volitvah doma, škoduje sebi in drugim.

Mnogi bivši samostojneži izpregledujejo.

Naša stranka bo zmagala pri teh volitvah z absolutno večino. O tem danes ni več dvoma. Res so postavili tudi radičevci,

IZ DANAŠNJE ŠTEVILKE:

Dr. Korošec je v velikem načelnem govoru na Vrhniki razjasnil politični položaj v Belgradu ter naše zahteve, ki jih stavimo za svoje sodelovanje v vladi.

Zanimivosti, kako je minister Pucelj delil drobtinske podpore organizacijam svojih pristašev, dočim smo morali Slovenci za časa radičevskega ministirovanja plačati 426 milijonov kron več davkov kot prejšnje leto.

Stojadinović opisuje, kako se je na debelo kradlo v železniškem ministrstvu pod okriljem centralizma, za katerega so glasovali naši samostojneži in žerjavovci.

Bivši rudar Erhard Poznič popisuje grozote maročanske vojne ter svoj predrzni trikratni beg iz francoske armade v Afriki.

Požigalci na Gorenjskem so ponehali s svojim delom ter se menda preseleli v mariborsko okolico.

Krvava preganjanja katoličanov v Mehiki. Mučeniška kri poganja novo evropsko katoliške zavednosti v Mehiki.

Besede sv. Očeta Pija XI. o brezverskem časopisju.

V nedeljo 23. t. m. vsi na volišče!

to je nekdanji samostojec, svoje kandidatne liste. Toda ti bodo bore malo dobili. Vsak otrok danes ve, da je Radić v politiki čisto neresen človek. In odkar so se Pucljevi pristasi obesili na Hrvata Radića, so izgubili še tisto malo kredita, kar so ga še imeli. Mnogi vneta pristasi g. Puclja spoznavajo, kako resničen je stavek: Po njih delih jih boste spoznali. Marsikdo, ki je doslej hodil za njimi, bo od teh volitev dalje pristal naše stranke. Nekaj kričalcev bo seveda še ostalo v spomin, kako so žerjavovci poskušali razcepiti slovenske kmetijske vrste, da bi prišlo tudi na Slovenskem brezverstvo na površje.

Kdo bo šel za žerjavovci?

Kdo bo vodil samostojno demokratsko stranko? Samo tisti, ki mu je všeč Orjana, ki ljubi zločine in nasilja. Nekaj takih je zmeraj bilo povsod. Hvala Bogu, da so pri nas redki. Dosegli tako ne bodo ničesar trajnega. Pošten in krščanski ljudje za tem brezverci ne bodo šli. Res velika kalin bi bil, kder bi po teh žalostnih skušnjah,

ki jim imamo z centralizmom, še sedel na limanice kake »Demovine«.

Socialisti in komunisti.

Socialisti in komunisti bi pri teh volitvah tudi radi nekaj dobili. V ta namen so se združili, da bi vjeli nekaj delavskih glasov. Delavci pa so danes že toliko pametni, da vedo, kaj so socialisti in komunisti vse obetali, a kako niso ničesar izpolnili. Edina stranka, ki je pravična delavstvu, ki hoče, da bi se vsem delovnim stanovom godilo, kot jim gre po pravici, je SLS. Pametno delavstvo to dobro razume in vse hujškarje socialistov in komunistov se bodo spremenile 23. januarja v veliko polemijo.

Na delo!

Zmaga naše stvari mora biti 23. januarja sijajna. Zato pa vsi na delo. Stopite do znancev in prijateljev, sosedov in vseh sovaščanov in povejte povsod, kako potrebno je, da naše ljudstvo skupaj drži. Pritegnite tudi tiste nasprotnike, ki so dostopni za pametno besedo.

Dr. Korošec o naših zahtevah in o vstopu v vladu.

Preteklo nedeljo je dr. Korošec na Vrhnici povedal naslednje:

Za svojo dolžnost smatram, da Vam nekoliko podrobneje razložim, kakšni razlogi so nas vodili, da smo poslednja leta vodili takšno politiko, kakor ste videli.

Končni cilj vse naše politike.

Naš namen je bil, da izvojevemo Sloveniji čim prej široko samoupravo. V zvezi s Hrvatsko seljaško stranko in Davidovičevu demokratsko stranko smo imeli veliko upanja, da se to kmalu zgodi. Leta 1925. so bile poslednje volitve za državni zbor. Čeprav se je pri teh volitvah delalo z nasiljem, orožništvom, čeravno so padale kroglice iz ene žare v drugo in čeravno se je kradlo, smo kljub temu Slovenska ljudska stranka, Hrvatska seljaška stranka in Davidovičeva demokratska stranka in druge male stranke opozicije dobile 300.000 glasov več in 10 poslancev manj, kakor vlada Pašić-Pribičević. To je čokez, da so bili naši računi pravilni. Ljudstvo po celi državi hoče imeti pokrajine, v katerih bi se rešile nesposobnega centralizma, ki vlada danes v Belgradu ven.

Posledice Radičevega izdajstva.

Koj se je pozneje zgodilo, veste. Gospod Stjepan Radić je skočil v vladu in zatajil svoj program. Ko se je to zgodilo, smo morali misliti, ne da zatajimo program avtonomije, ampak da skušamo avtonomijo na drug način sprazniti do veljave. Ako se spominjate, se je vodstvo naše stranke lansko leto zbralo v Ljubljani in sklenilo, da mora na spreten način vplivati, da bodo kmalu volitve v oblastne skupščine. Če takrat smo videli, da vodi nova taktika do širokih samouprav po oblastnih skupščinah. Drugo pa je bilo, da smo morali v Belgradu pokazati, da imamo proste roke

tudi za nove politične kombinacije. Tako je prišlo, da smo pri poslednjih govorih v skupščini razglasili, da smo popolnoma svobodni, da nismo na nobeno stran vezani s posebnimi pakti. Od tistega časa se je začelo misliti na to, kako bi lahko Slovenska ljudska stranka prišla v vladu.

Po drugi poti do cilja.

Bili pa so še vedno neprijatelji, ki so govorili: Slovenska ljudska stranka hoče v vladu. Zato je bilo potrebno sklicati shod, na katerem smo izjavili, da smo načelno za vstop v vladu. Na celjskem shodu smo razglasili, da zahtevamo, da pridemo v vsako vladu. In nato je šel razvoj naše notranje politike v tej smeri, da se je začelo pri nas proizvedovati, da li bi bili res voljni iti v vladu. Toda, kakor hitro so se pričeli razgovori, da bi vstopili v vladu, sta se pojavili dve veliki oviri: ne pri nas, ampak pri nasprotnih strankah so se nam stavile velike ovire.

Prva ovira: »Klerikalizem«.

Radičeva stranka je zahtevala, da se odrečemo takozvanemu »klerikalizmu«. Ko se je g. Uzunović, sedanjí ministrski predsednik, razgovarjal z g. Davidovičem, ga je vprašal: »Ali tudi Vi kakor Radić zahtevate, da se Slovenska ljudska stranka odreče »klerikalizmu«, ako hoče v vladu?« Davidović pa je odgovoril: »Poznam Slovence, zato tega ne zahtevam.« V Belgradu so slovenski intriganti »klerikalizem« razlagali tako, da smo z eno nogo v Rimu, z eno pa v Belgradu, in da v Belgradu špijoniramo za Rim, za sv. Očeta. To je smešno in neumno obnem. Sv. Oče noče okupirati naše države, to je čisto gotovo, zato on ni nevaren našim državnim mejam. Drugo je, da sv. Oče noče postaviti ne našega škofa Jęgliča, ne zagreb. nadškofa Bauerja za

kralja. Zato cerkev ni nevarna našemu prestolu. Ker se je to tudi Belgradu zdelo verjetno, zato je »klerikalizem« odpadel. Kar se tiče nadaljnjih intrig, da dobivamo kakšno navodila iz Rima ali od škofa, smo tudi to pojasnili. Načelnik naše stranke sem že 9. leto, pa nisem nikdar dobil od Rima niti povelja niti želje, kako da naj vodimo stranko. Nikdar tudi nisem dobil od škofov v Sloveniji, na Hrvatskem ali Bunjevskem ali v Južni Srbiji kakih želj, kako naj vodimo politiko, še manj pa kakih zapovedi. Mi smo stranka svobodnega krščanskega ljudstva. Naše ljudstvo je organizirano v Slovenski ljudski stranki, v kateri skuša po svojem mišljenju doseči, kar je za javno življenje po krščanskih moralnih načelih potrebno. Radi tega nimata niti škof, niti papež povoda, da bi kaj zahtevala. Kot katoličani in kot kristjani se sami dovolj zavedamo, da je treba in kdaj je treba spoštovati verska moralna načela. Zato tudi v tem smislu intrig nismo »klerikalci«. Mi smo stranka svobodno organiziranega slovenskega ljudstva, nič več, nič manj. (Živahno pritrdjevanje.)

Druga ovira: Avtonomija.

Tu ni bilo tako velikih težav. To je hotel samo Radić, da se odpovemo »klerikalizmu«. Drugo pa je bila avtonomija. Smešno je to, da večina nasprotnikov ne ve, kaj hočemo z našo avtonomijo. Ko je še živel rajni Pašić, sem bil 1. 1921., ko se je delala centralistična ustava, večkrat pri njem. Rekel sem mu: »Treba je, da govoriva enkrat tudi o avtonomiji, da boste vedeli, kaj je to.« Vedno mi je odgovarjal: »Ne-moj, ne-moj!« — »S kom pa naj govorim?« — »Govori ti z Velizarom!« S tem je mislil Velizarja Jankovića. Tako je tudi sedaj z Uzunovičem. Spočetka najinih razgovorov niti enkrat nisva govorila o avtonomiji. Zato smo morali iti k Srskifcu, ki je iz Bosne. Ko sva parkrat z njim o tem govorila, potem šele sva se tudi z Uzunovičem pomenkovala o tem predmetu. Razložil sem mu, kaj mi razumemo pod avtonomijo: široko samoupravo, z močnimi financami in z vsemi predpogoji, da lahko kulturno, gospodarsko in socialno napredujemo. Mi nočemo z avtonomijo slabiti države, niti rušiti državnega edinstva, ampak imeti toliko samoupravne svobode in samostalnosti, da lahko v njej ohranimo in razvijamo svojo slovensko individualnost. Mi bi hoteli iti naprej, ne pa nazaj. Sedaj nas prenapeti centralizem zadržuje na vseh koncih in krajih. Vsi stanovi nam propadajo. Nihče ne more napredovati. Ako hočemo zasigurati slovenskemu ljudstvu ta napredek, potem to gotovo ni protidržavno. Mi hočemo, da se vse stvari, za katere v Belgradu nimajo razumevanja tako kakor mi, šolstvo, gospodarstvo, kmetijstvo, zdravje, da se vse te stvari obravnavajo v našem deželnem zboru, ki naj o tem sam sklepa. Nočemo tudi šikanozne kontrole, kakor je sedaj določena v samoupravnih zakonih. Dovoljujemo, da se lahko izvaja kontrola nad tem, ali hočemo izven države, čeravno bo brezpredmetna. Toda če se v Belgradu bojite za državo, pa imejte kontrolo! Glavna kontrola lahko gleda, ali se krade. Če se bo kradlo, hvala Bogu, če ga boste prijelili! V vsem drugem pa nas pustite pri miru. Mi se hočemo razvijati! (Burno odobravanje.) Nič ni boljsega, kot da se svobodno razvijamo. To vidite v družini. Člo-

Naša skrinjica za deželi je povsod v Sloveniji prva, le v kamniškem okraju je druga.

vek uspeva samo v svobodi in medsebojnem razumevanju. Kakor je to v družini, tako je tudi pri narodu. Človek pokaže svoje sposobnosti v svobodi. Nikakor nečemo tlačiti političnih nasprotnikov, ampak le v odkriti borbi se hočemo z njimi boriti. Političnih nasprotnikov nečemo zatirati. V odkriti borbi se hočemo poskusiti z njimi, kdo ima boljše ideje, boljše zamisli, boljše namene. Tu se nikogar ne bojimo. (Ploskanje.)

Ko sva se tako z Uzunovičem razgovarjala, se ni več zahtevalo nobene izjave od mene. Vse trditve, da smo se mi odpovedali ali morali odpovedati kateri točki programa, je prosila izmišljotina!

Naše zahteve z ozirom na državo.

Mi smo prepričanja, da mora biti danes prva točka programa vsake vlade, da rešimo državo gospodarske krize. Vsi stanovi umirajo, ker ne gremo naprej, ker se ne razvija obrt, industrija, kmetijstvo. Vse stoji. Imamo bogate žitnice, pašnike in drugo. Pri vsej tej masti pa naši ljudje umirajo. V Dalmaciji, Bosni, Hercevinu, Hrvatskem Zagorju, pa tudi v Sloveniji je mnogo krajev, zlasti na Stajerskem, kjer se ljudje več dneвно ne nasitijo. To je hudo. Tu bi bilo treba nekaj storiti, da bi ljudje zopet dobili dela, in zaslužili.

In kdo se briga za to? Nobene stranke v državi ni, ki bi bila to vsak dan ponavljala, razen Slovenske ljudske stranke. Ako ste čitali naša poročila iz Beograda, ste videli, da smo postali za javnost sitni, ker smo venomer ponavljali in zahtevali: Prvo je rešitev gospodarske bede.

Izboljšanje zakona o samoupravah.

Potem smo prešli v razgovoru za vstop v vlado k sestavljanju delovnega programa. Povedati hočem samo nekatere točke. Naša pot do avtonomije mora vsled Radičevega izdajstva iti, kakor sem že rekel, preko volitev v oblastne skupščine. Zahtevali smo, da se zakon o oblastnih skupščinah zboljša in sicer, da se razširi delokrog oblastnih skupščin, nadalje, da se jim dajo zadostne finance ter da se odpravi vsa nepotrebna kontrola, ki jo hoče izvrševati Beograd.

Stojimo pred 23. januarjem. 23. februarja se bodo sestale oblastne skupščine. Nimamo ne financ, ne natančno določenega delokroga. »Pa bomo že nekoga poklicali, da bo to naredil«, je rekel Uzunović. (Ironični medklici.) Tako je težko iti v vlado s strankami, ki niso na višini. Težavno je zato, ker nimajo volivcev, kakor jih imamo mi, katerim je treba vse jasno povedati. Tam je tako, da se pove nekaj fraz, pa je vse zadovoljno. Rečem vam, ni težje politike, kot z neizobraženim narodom, ker nikdar ne morete odkrito povedati, kaj mislite, in ne razumejo, kaj govorite. Tam ne vedo, kaj jim vi pravite, in ne vedo povedati, kaj želijo.

Pri nas je drugače. Imamo toliko društev, domov, cerkev, šol, vse to so nadaljevalne šole. V vsakem kraju je šest do osem organizacij. Mi nečemo neizobraženih ljudi, ker z njimi ni mogoče delati. Če bi govorili, kot govori Radić, bi se nam naši ljudje smejali.

Olažšanje davčnih bremen.

Nadalje smo med drugim zahtevali, ako gremo v vlado, da ne bomo sedeli samo na stolcih, ampak hočemo, da ljudstvo to tudi okusi. To se pravi, čez en mesec, dva ali tri, mora nastopiti drug veter. Zato smo rekli, da nam je treba gledati na Slovenijo. Ni mogoče, da bi imeli tako velik proračun. Ko smo bili leta 1920. v vladi, je bilo davkov za 5 milijard. Potem so prišli za nami samostojni demokratje in samostojni kmetje. Vladali so skupaj, oziroma drug za drugim, dosedaj do 1. 1927. Med tem so davke povišali od 5 milijard na 13. Čudno, da sedaj hodijo okrog in pravijo: »Slovenska ljudska stranka je to povišala.« Da, da, mi v opoziciji imamo samo to skrb in toliko moči, da davke povišamo. (Smeh.) Glejte, pred našimi ljudmi se kaj takega ne more trditi. Veseli smo, da imamo najpametnejše ljudi.

Zunanje invest. posojilo.

Nadalje smo zahtevali, da se vse investicije vršijo s posojilom. Kje na svetu je to, da morajo davkoplačevalci tisto leto plačati železnice in druge investicije z rednim proračunom? Vzame naj se zunanje posojilo, ki se bo odplačevalo 30 do 50 let, da ne bo bremen okusil samo bližnji, ampak tudi daljni in poslednji rod. Takih reči je za 3 do 4 milijarde. Ven in dobiti posojilo! Dovolj in še preveč je 9 milijard, težko jih bomo nosili, vendar je razlika med 13 in 9. To je bila tudi naša zahteva.

Na naslov finančnega delegata.

Za Slovenijo se ne sme več zahtevati, da bi plačevala, kar lahko davčni uradniki iz nje iztisnejo, ampak kar je proračunjeno. Ako je proračunatih 40 milijonov, skuša finančni delegat izvit 80 milijonov. Mi smo rekli, da to ne gre. Če je 40 milijonov proračunano, potem davčni vijak čez to ne sme iti! Takoj boste občutili, če se bo davčni vijak zavil nazaj. To se da storiti brez zakona. Treba je samo finančnemu delegatu povedati, da davkoplačevalci niso mrtva telesa, ki ne čutijo, ampak ljudje, ki hočejo živeti tudi duševno. Mislim, da je to že davno pozabil, ker ne zna gledati naših razmer, kajti nikjer v naši državi ne ravljajo tako davčnega vijaka. (Pritrjevanje. — Ogorčenje.)

Povedali smo nadalje, da zahtevamo tudi Obrtno banko, ker hočemo, da država pri nas prav tako, kakor v Zagrebu in Beogradu, ustanovi podružnico Obrtne banke, da bodo obrtniki lahko dobivali cenen kredit. Obrtniki dobro veste, kaj pomeni delati z banko. Če bi pa dobili kredit po 6%, bi se vsi obrtniki oddahnili.

Naše zahteve glede socialne politike.

Naše nadaljnje zahteve so se tikale delavcev. V Sloveniji imamo veliko delavcev. Niso mi na srcu samo naši delavci, ampak vidim delavce tudi v Zagrebu, Novem Sadu, Srbiji, kako trpe. Zato smo rekli: »Ako gremo v vlado, se mora 30 milijonski kapital porabiti za brezposelne delavce.« Ta kapital leži v beograjski Hipotekarni banki. Ko smo zahtevali, naj gre ta denar ven, so nam rekli: »Potem bo imela

Hipotekarna banka težave!« Veliko besed je bilo treba, da so nam vsaj nekaj obljubili. Bolje je, — tako mislije vlada tam doli — da ima delavski narod težave, kakor pa, da bi Hipotekarna banka dala denar ven! Vidite, da je težko iti v vlado, kjer se tako misli o ljudstvu!

V Sloveniji imamo toliko brezposelnih. Dan za dnevem odpirajo od jutra do večera vrata k nam poslancem: »Nimamo dela, pač pa ženo in pet otrok. Dajte nam jesti, dajte nam dela.« Drugod je ravno tako. To niso navadni prosjaki. »Mi ne prosimo za denar, ampak za delo.« Vidite, to je nekaj drugega. To je treba čutiti. Tu bi bila pomoč.

Zaščitni zakoni za delavstvo se ne izvršujejo zadostno. Delavci se morajo v nedeljo odpočiti. Zakon o zaščiti dela pa se mora izvajati. Tudi pri učencih. V Beogradu morajo delati do polnoči. Pa tudi učenec je človek. Mi smo katoličani in moramo gledati na delavski stan. Zato smo zahtevali, da naj se zaščitni zakoni strogo izvršujejo. Borze dela, inspekcije dela, vse to naj pride v novi tok. V oblastnih skupščinah homo v tem oziru lahko marsikaj storili.

Kaj je naredil g. Uzunović.

Kar sem vam povedal, je le mali del tistega, kar smo zahtevali, ako hočemo v vlado. Pri večini točk nismo našli razumevanja. Pri drugih smo dobili obljube, ki so obljube, če je človek dobre volje. Če se pa nanj ne moremo zanesti, niso obljube nič vredne. Naši poslanci so odšli domov. Tako sem z veliko težavo pristal na to, da gremo v vlado, dobro se zavedajoč, da če se ne bo program izvrševal, pa bomo šli, ker nismo oženjeni. Zedinili smo se nazadnje, da dobimo dva ministrstva: kmetijsko, ker je kmet velik činitelj, in socialno politiko, ker vemo, da je bedno stanje delavca tako veliko, da bi se zanj lahko marsikaj storilo. Za druge stanove pa bi pri drugih ministrstvih vplivali. Ta dva stanova pa bi direktno podpirali z našimi ministri.

Ko je bilo treba imenovati osebe, ki naj pridejo na ministrsko listo, smo zahtevali, da nam ministrski predsednik imenuje svoje osebe. Če gremo v vlado z drugo stranko, je treba, da drug drugemu zaupamo. Uzunović je rekel: »Se moram misliti, ne morem pokazati oseb.« — »Če jih ne pokažete, potem vidimo, da ne mislite resno držati obljube.« — To sem ponovil preko Simonovića in Srškića. Mislim sem, da je bilo dovolj zasigurano. Ob osmih je prišel Uzunović iz dvora. »Ministrska lista je že gotova.« — »Pa jaz nič ne vem. Kako morate vi nesti ministrsko listo, pa je ne pokažete.« — »Je tako prišlo.« — »Pokažite mi, kakšne ministre imate.« — Zopet me je hotel speljati na krivo pot. — »Kdo je prometni minister?« — »Prometni minister? Vasa Jovanović je minister za konstituanto.« — »Kaj pa promet?« — »Tu je pa en general.« — »Kako to?« — »Vidite, to je nova stvar v naši politiki.« — »Jaz s svojo stranko nisem govoril, ali hočejo, da bo general vladal.« Mi smo demokratična stranka. Ljudstvo voli poslance in iz poslanskih vrst naj se jemljejo ministri. Mi bi morali za generala glasovati in pred volivci odgovarjati, on pa bi odgovarjal višjemu generalu. To ni več vlada naroda, to ni več demokracija! Danes bi dovolili enega generala, jutri že bi morda bilo tre-

in tvorijo velikansko večino v zbornici. Pa so naredili en sam koristen zakon za ljudstvo? Niti enega! Tako nezmožni so bili, da je morala vlada podati ostavko, da si je imela dovolj veliko večino, če bi hotela in znala delati.

3. Samostojneži so glasovali za centralizem, ki je, poleg turških vpadov pred par sto leti največja nesreča v zgodovini Slovencev. In to nesrečo so zakrivali liberalci, samostojneži in — mi, ki smo pri volitvah glasovali zanje. Liberalci in samostojneži se niso poboljšali — poboljšali pa smo se mi.

4. Samostojneži so nas prodali ne samo »velesrbski družbi za izmzgavanje Slovenije«, temveč tudi Hrvatom. Radičevci sovražijo Slovence in zahtevajo slovensko Prekmurje zase. Naši samostojneži jim kljub temu služijo.

5. V verskih stvareh gredo radičevci na Hrvaškem odkrito skupno v boju proti katoliški cerkvi, pri nas pa bolj potihem pobirajo stopnje za žerjavovci. Na kmetijskih šolah so celo odpravili veronauk.

* * *

Koga bomo torej volili?

Volili bomo Slovensko ljudsko stranko? Zakaj?

Eto nekaj razlogov!

1. SLS je že svoj čas v deželni zboru pokazala, da ji je predvsem na srcu gospodarsko delo za Slovenijo in za vse ustanove. 1000 postav in sklepov v korist slovenskega naroda je bilo sprejetih v deželni zboru in odboru. Bila je zlata gospodarska doba slovenskega naroda. Sedanja deželna zbornica radi centralizma ne bo imela toliko moči kot nekdanja, a dalo se bo veliko narediti, če bo odločevala v njih SLS.

2. SLS se je v Belgradu vztrajno in dosledno bojevala za koristi slovenskega ljudstva. Centralizem sicer ni hotel ugoditi njenim zahtevam, a po 8 letih nadvsekega boja je moral po Uzunoviču priznati, da ima dr. Korošec prav in da je njegov gospodarski program dober.

3. SLS se najodločneje bori za avtonomijo, ki je edina trajna rešitev Slovenije iz te gospodarske propasti, v kateri se nahaja. Slovenec naj si sam daje postavbe in sam odločuje o svojem denarju. SLS ni nikdar kljub najhujšemu pritisku odnehala od teh svojih zahtev. Za to bo tudi v bodočem deželni zboru vodila tako politiko, da se bomo čim bolj bližali avtonomiji, dočim je v interesu liberalne in radičevske stranke, da se centralizem okrepi ter zato deželni zbori oslabe.

4. SLS je vedno zvesto čuvala narodne in verske svetlinje našega naroda, dočim vse druge stranke prikrito ali odkrito udrihajo po veri in Cerkvah.

Zato bo 23. julija šel na volišče in spustil kroglico v prvo skrinjico, razen v kamniškem okraju, kjer je naša skrinjica druga.

Največja izbira

vsakovrstnega sukna in blazine za moške obleke
A. & E. SKABERNE — Ljubljana, Mostni trg 10

Kdor hoče v deželni zboru delavnost nekdanjega deželnega zbora, naj voli SLS.

Puceljeve podpore.

Agitatorji samostojnežev so dobili menda od svojega tajništva ali pa morda celo od g. Pucelja samega v roke nek seznam podpor, ki jih je Pucelj za časa svojega dolgotrajnega ministirovanja razdelil svojim ljudem. S temi drobtinami skušajo agitirati in zopet vzpostavljati zelo zrahljane vrste samostojnežev.

Pa bodo s tem govoritvijo ravno nasprotno dosegli, kakor pričakujejo. Ravno ti miloščinarski soldi se bodo obrnili proti njim samim. Pucelj je dajal ta denar samo svojim ljudem. Mi pa vprašamo: Ali je to Puceljev denar, ali je bil to državni denar? In če je bil to državni denar, potem ni za to tukaj, da bi se s tem denarjem delala strankarska spekulacija, da bi se denar delil brezizjemno strankarskim pristašem in organizacijam. Kdor hoče to delati, naj da svoj lasten denar, državni denar čisto gotovo ni za to.

Vprašamo g. Pucelja in njegove samostojneže: Zakaj ni dal iz državnega denarja n. pr. podpore mlinarski zadrugi v Hinjah, ki je za te oddaljene kraje življenska potreba? Ali mar niso vsi merodajni činitelji dali o njej povoljnega mišljenja? Zakaj ni dal podpore več mlekarским zadrugam, ki niso bile ustanovljene iz strankarskih razlogov in na naglico samo zato, da bi se jim vrglo par soldov podpore, ampak so jih rodile res prave gospodarske potrebe ljudstva? Zakaj te zadruge niso dobile podpore, ki so imele nanjo vso pravico, gotovo večjo nego one iz strankarskih cizrov nastale zadruge? Odgovor je lahek: Te zadruge pač niso bile strankarske, ampak gospodarske zadruge, kar zadruga po svojem bistvu mora biti, in zato niso dobile državne podpore. Pač pa je metal Pucelj državni, poudarjamo državni, ne svoj denar, za samostojniško strankarske ustanove. To je pristranost in sicer tako ogabna, da se bo o njej še moralo govoriti v narodni skupščini.

Dalje naj nam blagovoli odgovoriti Pucelj in njegov štab agitatorjev na sledeče: Odkar je bila vlada samostojnežev na krmilu, to je v zadnjem letu, je Slovenija plačala samo na neposrednih davkih 426 milijonov kron več kakor prejšnje leto. Sedaj pa primerjajte tistih par miloščin s to ogromno vsoto, ki jo je Puceljeva vlada izvlekla iz žepov slovenskih davkoplačevalcev v tej dobi, ko je on s par drobtinami izmival oči svojih strankarskih pristašev, da ne bi videli tega velikega odiranja našega ljudstva v dobi njegove vlade.

Ali sedaj veste, kako morate ocenjevati to besedičenje in strankarsko izrabljanje pristransko razdeljenih drobtin? — 426 milijonov kron ste morali več plačati, ko je sedel Radič in Pucelj v vladi, sedaj pa kaže na tistih par soldov, ki jih je svojim razmetal. Kaj je več: par soldov, ki so jih dobili poedinici, ali 426 milijonov, ki jih je moral plačati splošnost? Na to bo dne 23. januarja vsa razsodna slovenska javnost

primerno odgovorila, do takrat ne znajo tega presojati samo samostojniški agitatorji. Po 23. januarju bodo pa tudi njim slovenski volivci prižgali luč in ta luč bo tako žarka, da bo še tem strastnežem prižga pravo jamet, da bodo znali stvari ocenjevati po njihovi vrednosti. Takrat bodo tudi oni spoznali, da je naloga ministra, vladata, in prav posebno naloga poljedelskega ministra, da daje kmetijskemu stanu koristne in povoljne zakone. Kateri zakon je bil sklenjen za kmeta, ko je ministroval celi dve leti in več Pucelj? Odgovorite, g. Pucelj, odgovorite, vi samostojniški agitatorji! Zakaj ne odgovorite? Zato, ker nobenega zakona ni, ker nima nič, pa prav nič pokazati. V tem je pa jedro vse stvari. In to jedro je gnilo.

Strašne razmere pri naših železnicah.

Drag. Stojadinović, ki je imel znano tožbo z Radom Pašičem, je objavil v »Zagrebskih Novostih« nekaj primerov, kako na debelo se krade denar pri naših železnicah. Evo nekaj primerov:

Neki uradnik je proti sklepu ministrskega sveta sklenil z Nemci nabavo lokomotiv, ki je bila za 140.000.000 Din dražja kot tista, ki jo je sklenil ministrski svet. In nič se mu ni zgodilo! Država je sklenila pogodbo s firmo Honet in Simas za nabavo pančevskega mosta za 384.000.000 Din. Ta vsota pa se je dvigala in dvignila že na 720.000.000 Din in še ni konca. Sedaj se ta nabava bliža že milijardi. Med tem pa Nemci na Labi grade dvakrat večji most, ki bo veljal manj kot 100.000.000 dinarjev!

Razni strokovnjaki, ki so zagovarjali take posle in pogodbe, se niso strašili najgrših sredstev. Delali so lažniva poročila in varali so ministre. Ko pa se taka pogodba zaključi, vzame »strokovnjaka« noč in drugo jutro ga najde že kot ravnatelja v dotičnem podjetju, ki je sklenilo pogodbo. Poprava vagonov in lokomotiv je postala plen raznih familij in neizčrpen predmet za sramotenje in ubijanje ugleda naše države. Milijoni in milijoni so odšli med Madžare, Nemce in Čehe brez vsake kontrole, brez slehernega sistema. Najlepši primer je Adamstalska afera, kjer je en sam človek prejel od te tovarne naenkrat 10 milijonov dinarjev!

Izdatki za premog gredo v milijarde. Kako pa se ta premog dobavlja, je najlepše ugotovil državni svet pri preiskavi o poslovanju zagrebskega ravnateljstva. Kakor se je premog nabavljal v Zagrebu, tako se dobavlja tudi drugod. Gotovi prometni ministri so v svoji »uslužnosti« šli celo tako daleč, da so zasebne dogovore uveljavljali v ministrskem svetu. Tako recimo se nekdo zaveže, da bo preko prometnega ministristva izposloval sklep ministrskega sveta, da se nekemu drugemu izplača »na račun premoga« 45.000.000 Din pod pogojem, da se prvi osebi — posredovalcu — prizna izvesten del tega izplačila

kot nagrada. In taki dogovori so se doslovno izvrševali.

Tako je zašlo vse na neko stranpot, po kateri ne sme iti, če hočemo obraniti bodočnost. Stotine milijonov so brez vsake odgovornosti metali zdaj sem, zdaj tja, kamor je kakemu ministru, poslaniku ali drugi osebnosti osebno ali strankarsko koristilo.

Ugotavljamo dvojno:

1. To strahotno ropanje državnega denarja je mogoče le, ker je centralizem dal vso in edino moč samo belgrajskim propalim napol čifutskim familijam. Za ta centralizem so glasovali naši žerjavovci in samostojneži ter mu še danes z dušo in telesom služijo.

2. Dr. Korošec ima čisto prav, da ne prestando zahteva avtonomijo ter pošteno gospodarstvo v državi in da ne gre v tako vlado, ki ne daje nobene gotovosti, da bi se tako gospodarstvo res tudi izvajalo. V korupcijo naj gredo radičevci!

Še ena k Slavenski banki.

Kakor je že znano, je sedaj v likvidaciji velika banka, ki je delala posebno pri nas na Slovenskem, takozvana Slavenska banka. Vlagatelji, ki so nosili radi višjih obresti denar v to banko, bodo izgubili, kakor je že zadnjič pisal Domoljub, velikihranske vsote, če se ne bo posrečilo z uspehom pritisniti na krivce. Z denarjem »Slavenske banke« so gospodarili demokratje. Tako je gospodarstvo žerjavovih pristašev na vseh poljih.

Zanima nas pa pri tem še to-le: V listih beremo, kako velike vsote so imele naložene v tej banki nekatere »mestne« hranilnice, pri katerih imajo odločilno besedo spet demokratje. Listi prinašajo sledeče:

Hranilnice v Sloveniji imajo sledeče terjatve pri Slavenski banki: Mestna hranilnica v Kočevju 61.880 Din, Okr. hranilnica v Kozjem 102.120 Din, Okrajna hranilnica v Konjicah 105.150 Din, Okrajna hranilnica v Slovenski Bistrici 200.640 Din, Mestna hranilnica v Mariboru 336.635 Din, Okrajna hranilnica v Slovenjgradcu 2 milj. 29.353 Din, Mestna hranilnica v Kranju 2.466.610 Din, Kranjska hranilnica v Ljubljani 3.422.217 Din, Mestna hranilnica v Novem mestu 3.601.360 Din, Mestna hranilnica v Kamniku 3.802.057 Din, Mestna hranilnica v Ljubljani 11.382.090 Din. Vsega imajo torej regulativne hranilnice terjati od Slavenske banke okrog 100 milijonov kron.

Priporoča se PRVI SLOVENSKI ZAVOD

Vzajemna zavarovalnica

LJUBLJANA — DUNAJSKA CESTA 17

ki je edini te vrste — Podružnice: v CELJU, Brež št. 33 — ZAGREB, Hacelnova ulica 12 — SARAJEVO, Koroševa ulica 15 in v SPLITU, ulica XI. puka.

VESELO IN SREČNO NOVO LETO 1927

želi vsem svojim velečeni odjemalcem in se priporoča za naklonjenost in obisk tudi v novem letu Marija Groznik trgovka, Višnjagora (pri žoli)

Kdor v nedeljo 23. t. m. ostane doma, je sam kriv, da bodo deželni zbori postali centralistični biriči in davčni eksekutorji.

NOVICAR

Domoljub na ogled.

Clovek brez dobrega časopisa je danes podoben slepecu. Nič ne ve, kaj in kako se godi okrog njega, po domovini in po svetu. Posledica je, da postane nevednež, ki mora svojo nevednost pogosto drago plačati. Ta je moral »gor« plačati pri izmenjavi tujega denarja, oni pri davkih, tretji na semnju, četrti pri raznih taksah, petega so »potegnili« pri volitvah, da se je osramotil — vse to se je že primerilo, ker mož ni nič bral in zato nič vedel.

Clovek brez dobrega časopisa je vojak brez orožja. Vsak pobalin ga užene v kozji rog. Vsak ugovor in vsaka laž ga premoti, vsak agitator ga naplaha. Zakaj mož nič ne bere in zato nič ne ve odvrniti.

Dober časopis v hiši je profit, je plodonosno naložen kapital. Profit v dušnem in telesnem oziru, zate in za otroke. Kjer družinski člani ne poznajo dobrega časopisa, tam navadno toliko bolj poznajo slabo družino, ki toliko stane: denarja in solz.

Pošljamo Vam Domoljuba na ogled. Ze 40. leto utrjuje verne Slovence v veri četov, v poštenosti in značajnosti, jih uči, bodri, vodi in bistri.

Vsakih 14 dni ima prilogo: Gospodar. Vsa potrebna gospodarska navodila in obvestila, brez katerih zlasti kmečki gospodar danes brez škode ne more biti, dobiš v tej prilogi.

Vsakih 14 dni dobijo naše žene in dekleta v prilogi: Mati in gospodinja polno lepih vzgojnih nauk in celo množico praktičnih navodil za gospodinjstvo. Uvedli bomo tudi, če bo le prostor dopuščal, poseben kotiček za naše male.

Vsak mesec pa izide priloga: Novice v slikah. Na štirih straneh imaš lepe, jasne slike iz domačih in tujih krajev.

Domoljub stane na leto 38 Din, za tri mesece pa 10 Din. Prilagamo položnico ter prosimo, da jo izpolnite z natančnim svojim naslovom s pošto ter jo nesete z naročnino vred na pošto.

Domoljubove nagrade.

Kdor dobi 5 novih Domoljubovih naročnikov, ki bodo do 31. januarja plačali celoletno naročnino, bo dobival Domoljuba vse leto brezplačno.

Kdor dobi 10 novih naročnikov, bo vse leto brezplačno prejemal nedeljskega Slovenca s slikano prilogo: Ilustrovani Slovenec.

Seveda morajo biti v resnici novi naročniki, ne samo izpremenjena krstna imena v isti družini. Za nove naročnike, ki dobivajo časopis pri poverjeniku, naj tisti, ki je dobil dovoljno število novih naročnikov, naj dobi potrdilo od poverjenika in ga pošlje upravi Domoljuba.

Moji boji v Afriki in moj beg.

Na Silvestrov večer se je oglašil v našem uredništvu bivši rudar v Zagorju, Erhart Pomnič. Izročil nam je naslednje vrstice iz svojega življenja na maroški fronti.

Ko sem prišel leta 1924. v Francijo, sem iskal po Alzaciji in Loreni dela, kjer ga pa na noben način nisem mogel dobiti. Tako se napotim v Metz. Ko pridem v neko gostilno, sem se tam seznanil z nekim francoskim agentom. Predstavi se mi kot agent za rudnike v Afriki. Ko spozna v meni tujca, me vpraša, če grem za delom. Na moj pritrdilni odgovor mi začne hvaliti Afriko, kako da se tam dobro živi. Začel me je napeljevati na dolgo potovanje. Tudi orel se peciva ne brani in tako sem se tudi jaz poprijel medenih besed ter sklenil oditi v Afriko.

Potem jo mahneva v trdnjavo (Fort de Bordex), kjer so se zbirali bodoči Afrikanci. V trdnjavi sem dobil okoli 40 fantov različnih narodnosti. Hrane je bilo dovolj. Tu smo čakali dva dni na transport, potem pa z vlakom proti južni Franciji. Po dveh dneh vožnje pridemo v pristaniško mesto Marsej. Tu naj smo čakali dva dni v trdnjavi Sen Zan, potem pa čez Sredozemsko morje v obljubljeno deželo. Vozili smo se mimo Balearskih otokov v pristaniško mesto Oran.

Ob jutranji zarji pridemo v pristanišče. Že od daleč sem se ustrašil zagorelih neznanskih afrikanskih obrazov. Gledali so nas, kakor bi še nikoli ne videli ljudi. V Oranu smo čakali na vlak, potem pa najprej v deželo. Prispevši ponoči v mesto Sidi-Bel-Abes, smo prišli v legionarsko vojašnico. Ko vidim, da sem bil prevaran, sem začel protestirati, da nisem prišel v Afriko za vojaka, temveč z namenom, da bom delal. Dosegel nisem nič, nasprotno, smejali so se mi. V Sidi-Bel-Abesu sem dobil vojaško obleko in na roko 250 frankov, za katere sem se prodal za sužnja za dolgih 5 let.

V Sidi-Bel-Abesu sem bil samo tri dni. Potem smo pa marširali 16 dni. Bilo nas je ena četa novincev. Šli smo v Ain-El-Hadjar. To je na meji Algerije in puščave Sahara. Tu se je pričela težavna rekrutna obuka. V četi, kateri sem bil dodeljen, sem našel Slovence Spolenaka Jakoba od Ponikve, Kotnika Antona iz Konjic, Mamona Jožeta nekje iz Gorenjskega ter Zlindar Rudolfa. Tačoj sem jih začel nagovarjati, da bi ušli. Posrečilo se mi je dobiti samo Kotnika na svojo stran, za kaj drugi so se bali Arabcev, da bi jim ne porazili glav. Nabavila sva si okoli 10 kg čo-

kolade, duhana, potrebnih jedil, zemljevid in kompas in hajd na pot.

Prvi marš sva naredila 78 km brez vsakega odpočitka. Zakaj žeja naju je gnala vedno naprej. Končno prideva do nekega izvirka. Pa žal je bila voda slana, je bila pa kljub temu boljše kot nič, zakaj žeja sva bila tako, da niti govoriti nisva mogla.

Tu sva prespala kakih 6 ur. Seveda spal je eden, drugi pa je stal na straži, zakaj v nevarnosti sva bila pred mnogoštevilno divjačino. Drugi dan zopet naprej. Hodila sva kakih 18 km in prideva po naključju v neko arabsko kabilo (vas), v kateri so bili naseljeni črni Sinigalci. Ko zagledava strašne obraze, sva se jih prestrašila, da nama je skoro srce nehalo biti. Toda na čudo so bili z nama zelo prijazni. Govoriti nisva mogla z njimi. Z znaki sva jim začela praviti, da sva lačna, na kar nama prinese neka stara Sinigalka dve kesre: to je arabski kruh. Prebivalci te kabile so bili brez obleke.

Potem sva hodila tri dni, ne da bi našla kako živo bitje. Med potjo sva streljala šakale, katerih je v Afriki zelo veliko. Čez tri dni prideva do neke ceste in potem do neke kantine. V njej so bili Evropejci španske narodnosti. Tu sva se zopet najedla, napila ter odpočila. Potem naprej proti zapadu proti morski obali. Ko prideva do mesta Nemur, sva morala prekoračiti neko vodo, zakaj mosta ni bilo. Ker je bila preveč deroča, je spodnesla kotniku noge in z Bogom po vodi, zakaj plavati je znal kakor kamen. Končno se izkobača na suho. Voda je bila globoka okoli enega metra. Ker nisva mogla hoditi, sva se morala sušiti in potem naprej v svobodo.

Ko greva že proti španski koloniji, naletiva zopet na neko arabsko kabilo. Prišel nama je nasproti okoli 40 let star Arabec. Bil je francoski vojak in je služil v Tirajverskem bataljonu. Ko iz najinih zamazanih in obraščenih obrazov čita, da sva begunca, naju hoče prijeti. No, sva si mislila, tako hitro ne bo šlo. Ko je pa videl, da sam nič ne opravi, je poklical na pomoč več Arabcev. Prišlo jih je okoli 20. V kljub taki premoči se je vnel boj med nami. Kotnik je bil ranjen in potem, kaj sem hotel; roke v zrak in ujetnika sva bila. Roke so nama zvezali na hrbtu, za tilnik vrv, ki so jo privezali na konja, in tako hajd peš ob konju nazaj v suženjstvo. Hodila sva tri dni, povezana noč in dan, brez jedi in vode, preden smo prišli do neke železnice.

Končno prideva v Plemcen, potem pa nazaj v bataljon čez Sidi-Bel-Abes v Ain-El-Hadjar. Za nagrado sva dobila 60 dni zapora, dnevno sva nosila po 10 ur v nahrbtniku 30 kg peska. Jedla sva enkrat na dan. V zaporu sva bila brez vsake odeje, ležala sva na cementu, tako da sva imela že vse trde noge. Ko sva kazen odslužila, je sledila naporna vežba.

Po dvomesečni obuki sem šel v podoficirsko šolo, tukaj sem bil dva meseca, zapustil sem šolo kot korporal. Bil sem izvežban francoski legionar. Na dan sem imel kot navaden legionar 25 centimov, potem pa 1.25 centimov.

Ker se pa le nisem mogel privaditi suženjstva, sem še vedno tuhtal, kako bi se zmuznil v svobodo, vkljub temu, da sem bil monsieur kapral. In tako nekega dne dobiš od svojega kapetana dva dni dopusta v sosedno mesto Saïda. To je bilo od Ain-El-Hadjara 9 km. Ko pridem v Sajdo, se mi pridružijo trije legionarji, ki so služili v prvem bataljonu v Sajdi. Dva od njih sta bila po poklicu šoferja. Šli smo v neko arabsko kavarno in se začnemo pogovarjati o begu. Hitro smo naredili načrt. Pred kavarno je stal prazen avtomobil, zasedli smo ga in zdirjali po puščavni zemlji v smeri proti Tripolitani. Ko smo se peljali skozi mesta, je bilo pisano 10 km na uro. Mi smo pa peljali z hitrostjo do 80 km. Prevozili smo okoli 850 km, na kar nam je bencina zmanjkalo. Pustimo avto na sredi ceste in peš naprej.

Hodili smo že 6 dni, pa nas ujamejo francoski orožniki. Potem pa v Oran pred vojno sodišče. Za nagrado so mi pritislili 3 leta daljnje službe, tako da sem bil sedaj preskrbljen za 8 let. Potem pa so me porinili takoj v Rif-kabile, v boj proti Abd-El-Krimu. Bil sem na različnih frontah za časa Avstrije, ali bojnikov, kakor so Rifjeni, ne najdeš na svetu, da bi se tako hlabro bili, kakor se oni za svojo prostost in življenje.

Dobro, bil sem v Maroku. Kaj je legionar v Maroku, hočem na kratko opisati. Podnevu vojak, ponoči delavec s krampom in lopato. V Afriki ni bojnih črt, kakor so bile pri nas, temveč so samo kolone. To se pravi, mi hodimo po celem obširnem ozemlju skupno kakih 33 do 35 tisoč mož dnevno po 18 do 30 km. Podnevi ni časa kuhati, zato smo jedli samo enkrat na dan. Ko smo cel dan marširali, smo imeli skoraj vsak večer boje s Rifjeni. Ko smo postavili svoje taborišče, smo potem skoraj vsako noč do 2. ali 3. ure kopali varnostne jarko, tako da spati ni bilo časa. Največ pogine legionarjev vsled žeje. Zakaj marši so naporni po 50 do 60 km in se ne najde vode. In še tista, ki se najde, je vsa slana od salpetra. In tako vojaki mrjejo največ od gladi in žeje. Če ni mogel več vztrajati v maršu, so mu odvzeli puško, nož in municijo, njega pa so pustili Arabcem, hujam in mnogoštevilnim šakalom na razpolago. Tako je marsikateri Evropejec in marsikateri Slovenec vzel žalosten konec.

Naj omenim boj pri Bibanu v Rifu dne 25. maja 1925. Jaz sem bil pri naskočnem bataljonu. V solnčnem jutru se bližamo francoski mali utrdbi, katera je bila obkrožena od Rifjenskih vstašev. V utrbi sta bili dve četi od Tirajverskega bataljona. Bili so že 8 dni brez vsake hrane in vode. Morali smo jih osvoboditi in jih zopet preskrbeti z živcem, vodo, municijo in obleko. Tako smo prišli 25. maja v hude boje. Bataljon, v katerem sem služil, je šel v jutru 1100 mož, popoldne, ko smo premagali Abd-El-Krimovce, je pa nas bilo samo še 213, zakaj kdor je ranjen, ta mora na silo umreti radi težkih transportov, ker v Afriki ni tako železnice kakor pri nas. Zato sem hodil peš čez Milan, Treviso, Videm, mi in mulami. Na vsako stran tovarne živali polože enega ranjenca in potem na pot po kamenju in globočinah. Preden

pride transport do kake bolnice, je ranjenec že desetkrat pozabil dihati, ker karavane gredo po 14 dni daleč. Ko smo preskrbeli utrdbo z vsem potrebnim, smo zopet šli dalje po Rifu k drugi utrdbi: Ujled-Abtalah. Čez dva dni smo že zvedeli, da so vstasi predrli v prvo utrdbu. Kaj je bila posledica? Porezali so vsem glave.

Tako sem marsikatero boje prestal, katerih ne morem vseh natanko popisati.

Zopet me je napadla želja po svobodi, zakaj vest mi ni dala, da bi bil v dvajsetem stoletju tako rekoč suženj. Ko sem prišel letos v mesecu avgustu v gorovje Veliki Atlas pri Skurfi, sem zopet dobil tri tovariše, s katerimi sem pobegnil čez bojno črto med vstaše. Korakali smo kakih 150 km med sovražno linijo, ne da bi bili opaženi, potem pa v Špansko kolonijo Maroko. Tukaj sem bil interniran, nakar sem jo zopet potegnil iz Ahazarkvivirja v francoski Maroko in tako na zapadno obalo v višini Kasa Blanke. Hodil sem 54 dni. Tovariši so podlegli hudi vročini in žeji. Bila sta to dva Italijana in en Portugalec. Jaz sem se vkrcal na neko trgovsko ladjo, v kateri sem bil tri dni skrit. Potem ko je odplula, sem na odprtem oceanu prišel na krov. Ladja je vozila na Kanarske otoke in sicer na otok Tenriffe St. Krus v mesto Laspalmas. Tukaj sem dobil od španske oblasti podporo in čez 8 dni na daljnjo pot v Španijo. Izkrca sem se v mestu Cadix, potem pa peš do Madrida, kjer sem dobil potrebne dokumente in zopet peš do Barcelone. Po Španskem sem hodil kakih 1500 km. Potem pa zopet iz Barcelone po morju v Genovo na Italijanskem. Po Italiji sem hodil peš čez ilan, Previso, Videm, Trst in Postojno. 28. decembra sem prišel v Ljubljano.

Prosim vse slovenske mladeniče, naj jim bo moj popis v trajen pouk in opozorilo pred Afriko, posebno pa pred legijo tujcev, zakaj tja priti je malenkost, ali nazaj je umetnost.

Pozdravljam vse zagorske fante in dekleta in jim kličem veselo Novo leto!

Ljubljana, 31. decembra 1926.

Poznič Erhard.

d Domoljubova cena. Žal letos še nisimo mogli, čeprav bi silno radi, znižati cene za Domoljuba, zakaj cena tiskarskim izdelkom se kakor tudi mnogim drugim tovarniškim produktom, ni prav nič znižala in naši računi v tiskarni so ostali isti kot lansko leto. Na drugi strani pa žal nismo imeli na razpolago Slavske banke, v kateri je delničarjem in vlagateljem zmanjkalo 178 milijonov dinarjev, medtem ko so liberalni časopisi kot povodenj brezplačno zalivali vso Slovenijo.

d Požari na Gorenjskem ponehali. Že nekaj dni sem ni bilo na Gorenjskem nobenega požara, dočim preje ni minila noč, da ne bi kje gorelo. Domnevajo, da so se tajinstveni požigalci, ki so napravili toliko škodo in gorja s svojimi zločini, ustrašili dobro zastraženih vasi in hiš. Vsaka vas ima namreč svojo stalno stražo, v kateri se menjaajo prebivalci vse vasi, poleg tega pa ljudje tudi sami stražijo svoje hiše še posebej. Požigalce pa zraven tega še zelo ovira sneg. Preje so po požigu po navadi

Samo kdor vztraja, ta zmaga. Zato 23. t. m. vsi do zadnjega na volišče!

izginili v gozdove, kjer je bilo zasledovanje zelo težavno, sedaj bi pa sneg, ki je povsod zapadel, izdal njihove stopinje. Kdo bi bili ti požigalci, še ni pojasnjeno. Ljudje govorijo najraznovrstnejše, kakor da so to agenti neke zavarovalnice, fašisti, da so se vozili v avtomobilih brez luči itd. Pa tudi še druge zelo zanimive reči govorijo ljudje, pa jih zaenkrat še ne omenjamo, dokler ne bodo popolnoma dokazane. Orožniki so aretirali precej osumljenцев, toda pravih zločincev najbrže med temi ne bo.

d Dva požara na Silvestrovo. V Silvestrovi noči je začela goreti tovarna za vžigalice v Rušah pri Mariboru. Gasilci so tovarno rešili, pogorela pa je streha. — Pri Sv. Križu nad Mariborom je zgorela hiša posestnika Filipa Galundra. Pogorela je do tal in še eno poslopje zraven. Govori se, da so se požigalci z Gorenjskega preselili v mariborsko okolico.

d Dva požara. Pri Sv. Martinu pri Vurbergu je pogorel posestnik Franc Trojner. Zgorela je hiša, gospodarsko poslopje in skoraj ves inventar. Žalostno je bilo gledati ubogo živino, kako se je počasi zadušila v gorečem hlevu. Škoda je zelo velika. Sumi se, da je ogenj podtiknila zločinska roka. — Zelo veliko škodo je napravil ogenj posestniku Juriju Donaj v Placaroveh, župnija Sv. Marjeta niže Ptuja. Zgorelo je vse razen močno zidane hiše, na kateri je ogenj uničil le streho. Na kraj nesreče je prihitelo gasilno društvo iz Moškanje, ki je ogenj tudi pogasilo.

d »Novice v slikah« št. 1 kot priloga Domoljuba izidejo v prihodnji številki Domoljuba.

d Ostaedna agitacija. Tako zna samo dr. Zerjav. V »Domovini« je zapisal, da naš kandidat dr. M. Natlačen morda samo vsake kvatre vidi cerkev od znotraj. To je napisal dr. Zerjav zato, ker ve, da ga Natlačen kot poslanca tožiti ne more. Mi pa vemo, da dr. Natlačen ne samo izvršuje vse svoje krščanske dolžnosti, temveč stori še kaj več, kot je dolžnost. Kolikokrat pa gre k sv. maši dr. Zerjav?

d Kako gospodari centralizem z državnim denarjem. V zagrebškem železniškem ravnateljstvu so prišli na sled strašni korupciji s premogom. Visoki uradniki so tjavendan naročali tolike množine premoga, da se je v skladišču kvaril in znaša vsa škoda okrog 22 milijonov dinarjev. Seveda, gospodje so dobili tem večje provizije, čim več so naročali. Prometni minister je 11 uradnikov odstavil. Centralizem vidovdanske ustave, za katero sta glasovala Zerjav in Pucelj, je ugonobil Slovenijo, sedaj bo pa še državo.

d Kako sem preživel Božič kot vojak v Srbiji. Kakor vsak večer se je na sveti večer ob 5 začel glas trobente, nato se nam je čitala zapoved, na kar je sledila molitev. Ker nas je v našem avto-cddelku samo 7 katoliških vojakov, je komandir odredil, da se združimo z vojaški bolniške čete, s katerimi smo napravili božično drevecce ter ga okrasili s svečkami in drugimi stvarmi. Naš in bolniški komandant pa sta nam

kupila malo priboljška, tako da smo dobili vsak nekaj češpelj, orehov, eno jabolko ter po eno čašo čaja. Naučili smo se božičnih pesmi, ki smo jih prepevali ob drevescu. Obenem pa smo posnažili svojo delavnico, kupili par sveč, razpelo in sliko Srca Jezusovega ter postavili mal oltar, kjer je drugi dan katoliški duhovnik iz Belgrada opravil božjo službo, mi pa smo prepevali božične pesmi. — Valjevo, 26. dec. 1926. — Fr. Nerat.

d Kraljev dar. Ko se je soproga pokojnega Pašiča prišla kralju zahvaliti za njegovo sremstvo pri pogrebu, ji je podaril kralj čajni servis, visoko staro umetniško delo iz čistega zlata. To darilo je hotel dati kralj Pašiču ob proslavi njegove osemdesetletnice.

d Slovenec zdravnik v Belgradu. V Belgradu se je nastanil kot zdravnik-kirurg naš rojak iz Vojnika g. dr. Vladimir Brezovnik. G. Brezovnik se je temeljito izobrazil v svoji stroki in ga toplo priporočamo vsem Slovincem v Belgradu.

d Ne v Francijo! Delavska zbornica nam je poslala v objavo svarilo našega konzulata v Baselu, naj se delavci ne odpravljajo v Francijo, če nimajo vseh dokumentov v redu. Nam se zdi potrebno reči nekaj več: resno odsvetujemo sploh izseljevanje v Francijo, kjer se je v zadnjem času položaj na delovnem trgu zelo izpremenil. Po uradnih podatkih je v Franciji danes 300 tisoč popolnoma brezposelnih.

d Dr. Anton Slinnik, zdravnik v Radovljici, do preklica ne ordinira.

d Društvo za narodno zdravje je bilo na sv. Štefana dan ustanovljeno v Ljubljani. Predsednik je g. dr. Ivo Pirc.

d Najsevernejši del naše države je Prekmurje, ali kakor se tudi imenuje, »Slovenska Krajina«. Odkar je nova železnica, je to lepo krajino obiskalo veliko ljudi in vsak je odšel z najboljšimi vtisi. Nekaj neobhodno potrebnega pa manjka v Murski Soboti, ki je glavno mesto, in sicer katoliški dijaški zavod za gimnazijce. K temu nam pripomore vsak, ki si kupi vsaj eno srečko »Martinišča«. Stane le 5 Din. Dobijo se skoraj v vsakem župnišču v lavantinski škofiji, potem pa seveda v »Martinišču« v Murski Soboti. Segajte po njih, dokler je čas!

d Umrli je v Ljubljani znani slikar g. Matej Trpin, star šele 54 let. Bil je znan širom Slovenije, ker je poslikal veliko naših društvenih odrov. Naj mu sveti večna luč!

d Žrtev poklica. V Kranjski gori je umrl 29 letni zdravnik dr. Otmir Oblak. Pred letom si je nakopal smrtno bolezen, ko je v hudi zimi hitel v hrib k neki bolnici.

d Tovarna zgerela. V noči od 23. na 24. decembra 1926 so imeli v Belgradu velik požar. Zgorela je tovarna usnja Arambasič. Kako je nastal požar, je še zagonetno. Ognjegasci so se radi pomanjkanja vode omejili samo na varstvo sosednjih hiš, ki so bile v veliki nevarnosti. Tovarna je pogorela do tal ter znaša škoda nad mili-

jon dinarjev, ki pa je dobro pokrita z vikoso zavarovalnico. Omenjena tovarna je pred dvema leti na enak zagoneten način popolnoma pogorela.

d Korenit boj proti odpravi stanovanjske bede v Ljubljani je napovedal ljubljanski vladni komisar dr. Mencinger. Razpisalo se bo občinsko posojilo 30 milijonov dinarjev, ki se bo vrnilo v 30 letih. S tem se bo moglo zgraditi v Ljubljani okrog 350 novih stanovanj, s čemer bi bila stanovanjska beda v Ljubljani skoro odpravljena.

d Volkovi v Hercegovini. Vsled mraza so se v Hercegovini pojavili volkovi. Blizu Gadekega so postali volkovi posebno predrzni. Napadli so nekega kmeta in ga raztrgali.

d Avtomobil ga je povozil. Na novega leta dan zvečer se je vračal z Doba domov na Krtno 23 letni Miha Erbežnik, sin konjača. Nasproti je privozil v zmernem diru in na pravilni strani avtomobil nekega ljubljanskega trgovca. Nihče ne ve, kako se je fant kar nenadoma znašel tik pred avtomobilom, ki ga je tako nesrečno treščil ob tla, da je takoj izdihnil. Sofer je sicer z avtomobilom takoj, ko je zagledal fanta pred sabo, zavil ter se celo zaletel v bližnje drevo, a bilo je prepozno. Tudi avtomobil se je znatno poškodoval.

d Skozi okno je ustrelil neki zločinec iz vojaške puške posestnika Tomaža Silaka v Ručmancih, župnija Sv. Tomaž pri Ormožu. Luščil je bučnice v sobi do 11 ponoči. Preden je šel spat, je padel strel, ki mu je pognal kroglo skozi srce, da je bil moč na mestu mrtov. O zločincu ni še nič znanega.

d Alkohol. Hlapec Ivan Morčič v Mariboru je imel revmatizem. Da bi ga pregnal, je šel neko noč ležat na pepel, ki ga odlaga državna železnica na nekem odprtem prostoru. Hlapec je vzel s seboj steklenico sadja, katero je napolnil izpraznil ter zaspal. Alkohol in strupeni plini, ki gredo iz še neugaslega pepela, pa so hlapca tako omamili, da se ni več prebudil in se je skoro dnobesedno spekel na še vročem pepelu.

d Drevo jo je ubilo. V Vučji gomili v Prekmurju so pred nekaj dnevi podirali drevo. Ko se je začelo drevo nagibati in padati, je neka ženska začela v zbežanosti teči na ono stran, kamor je padalo drevo. Ko je videla, da se ne bo mogla rešiti, se je sklonila, da je vejčve ne bi moglo doseči. Nesreči pa se tudi tako ni izognila. Dobila je tako močne poškodbe, da je že dve uri pozneje umrla.

d Zagoneten samomor v Mariboru. V pivovarni Union so našli obešenega delavca Potnerja. Truplo je viselo na omari v takšnem položaju, da je policijski zdravnik ugotovil, da je smrt vsled obešenja skoro izključena. Žanka je namreč šla preko tilnika tako, da je bilo grlo prosto in smrt ni nastopila vsled zadušitve. Radi tega je slučaj skrivnosten. Policija ga bo strogo preiskala, ker ni izključeno, da gre za zločin.

d Žrtev alkohola. Pri Sv. Trojici v Halozah je zmrznil hlapec Matevž Pernek, ki se je pri posestniku Klasiču napil toplega šnopsa. Kako življenje, taka smrt! Kar je

Nadaljevanje na strani 13.

zapadel sneg, se šnops kuha po vseh Halozah, kotli romažo od hiše do hiše in z njimi tudi ljubitelji šnopsa. Včasih se jih ponoči toliko nabere, da spiše ves šnops. V Zetalah so kar ob cesti sezidali šnopsarno, kjer že dva meseca ogenj ne ugasne, tudi v nedeljo ne. Zgodovina kaže, da skrunitelji nedelj zadene božja kazen.

d Ujeta roparska tolpa. V gozdovih pri Vinkovcih je tamkajšnje orožništvo zasledilo roparsko tolpo, ki je že dalj časa, kakor smo že poročali, ogrožala sremske kraje. Roparsko tolpo tvori 19 mož. Orožniški poročnik Novaković je šel z večjim številom orožništva na zasledovanje. V nekem gozdu se mu je posrečilo roparje obkoliti. Med njimi in roparji je nastala pravcata bitka. Dva orožnika sta dobila težke rane, dva pa lahke. Vendar se je orožništvu posrečilo, da je tolpo zajelo, in sicer devet po število.

d Smrtna kosa. Umrl je v Zličah pri Konjicah ondodni župnik g. Milan Šašel, v Gornjih Petrovcih v Prekmurju pa župnik g. A. Kūhar. Bog jima bodi večni plačnik!

d Influenca divja. Šole v Genfu in Bernu so zaprte.

d Močan potres, trajajoč eno minuto, je obiskal 20. decembra glavno mesto Portugalske, Lisabono. Škoda je zelo velika, več ljudi je bilo ranjenih.

d Poln avto ljudi se je zvrnil pri Santandru v Španiji v reko. Vseh 20 ljudi je utonilo.

d Vae se je pogreznila. V bližini Taškenta v Rusiji se je ob priliki potresa pogreznila vas, katero je potem zalila voda. Večina ljudi je potonila.

d Nova senzacija za 1. 1927. Enkrat v mesecu manufakturno blago zastoni. Ivan Kos, trgovina z manufakturo, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 23 in Šiška, Celovška cesta št. 63, bo za en prodajni dan v vsakem mesecu do 30. maja 1927, kateri se objavi vsakega 5. v listih »Slovenec«, »Domoljub«, »Jutr« in »Sl. narodu«, dajala svojim odjemalcem za isti znesek blaga brezplačno, za katerega so objavljeni prodajni dan kupili v gotovini. Izkazati se morajo z blagajniškim listom v časopisih objavljenega dne. Poslužite se te izredno ugodne prilike, ker dobite lahko brezplačno razno oblačilno blago. Pozor torej pri nakupu!

d Čajanka! Ste že poskusili čajne mešanice »Čajanka« in »Globus« vanilijin sladkor? Poskusite, potem ne kupite več drugih znamk. 8829

d Lovsko orožje popravlja najceneje in najbolje puškar F. K. Kaiser.

d Smrtna kosa. Ob sklepu uredništva smo prejeli vest, da je v Zreski pri Medvodah umrl ondodni župnik in častni kanonik g. I. Brence, star 76 let. Pogreb bo v petek ob pol 10. uri dopoldne.

n Lesce. Krekova mladina v Lescah priredi v nedeljo, dne 9. januarja ob pol 5. uri popoldne, v prostorih Prosvetnega društva na Brezjah, ljudsko igro s petjem in petih slikah: Dimež strah kranjske dežele. Sodelal Danilo Cerar. Vsi prijatelji Krekovec vljudo vabljeni.

n Ljudski oder v Smartnem pri Litiji vprizori v nedeljo 9. in 16. januarja veseligrvo v 3 dejanjih »Scapinove zvijače« ob 3 popoldne.

POLITIČNI ZAPISKI

p V Št. Janžu na Dolenjskem bo shod SLS v nedeljo 16. t. m. po jutranji maši. Govori poslanec Anton Sušnik. Udeležite se shoda vsi.

p Kranjska gora. V nedeljo 16. t. m. ob 11 dopoldne bo shod SLS v Kranjski gori. Poročata kandidat Jakob Jan iz Gorij in poslanec Sernec. — Popoldne isti dan bo ob 3 shod v Ratečah. Vabimo k obilni udeležbi.

Vlada ima težave.

Ker se dr. Korošec ni dal ujeti od Uzunoviča, da bi vstopil v vladu, v kateri bi moral prevzeti vso soodgovornost, za slovensko ljudstvo in državo pa bi mu ne pustili ničesar narediti, je bila vlada v silni zadregi. V prvi ministrski seji je bil razgovor samo o tem, kako dobiti SLS v vladu. Končno so pooblastili ministra za pravosodje dr. Srskeča, ki se z dr. Korošcem najbolj razume, da se z njim nadalje razgovarja.

Dr. Korošec je poklical vse poslance SLS v Belgrad, kjer so se dolgo posvetovali in naposled objavili poročilo, da Uzunović ni dal zadostnih pojasnil in dovoljnega jamstva, da bo vlada res delala in da zato SLS ni mogla iti kartako na slepo v tako vladu. Uzunović pa da potem ni več obnovil pogajanj z dr. Korošcem, dasi je v pogovorih s časnikarji izrazil željo, da tudi SLS stopi v vladu. Tako obnašanje da ni iskreno, Slovenci pa hočejo sodelovati samo v vladi, ki hoče pošteno in iskreno delati za dobrobit vseh treh narodov v državi.

Med tem pa je imel sejo tudi klub radikalnih poslancev, na kateri je Uzunović zopet izjavil, da se resno dela na tem, da stopi v vladu tudi SLS. Poslanec Dragović pa je izrekel mnenje, da bi se razmere v vladi izboljšale samo tedaj, če tudi SLS stopi v vladu.

Prav tako so imeli sejo radičevci, ki so poslali Uzunoviču naravnost pasje-ogabno udanostno izjavo, v kateri pozdravljajo posebno to, da so v vladu prišli možje, ki niso ljudstvu odgovorni. Ta suženjski duh pri radičevcih je že naravnost ostuden in se gabi tudi radikalom.

Ko je radikalni klub drugi dan nadaljeval sejo, so vsi poslanci stali pod vtisom izjave Jugoslovanskega kluba. Cela vrsta poslancev je odločno obsojala Uzunovičevo postopanje ter odobraval stališče dr. Korošca. Ko je šlo za to, da se poslanci razgovore o nastalem položaju in se je priglasilo k besedi 40 govornikov, je Uzunović zahteval, da se z debato prekine in takoj glasuje. Nastal je velik krik, nakar je Uzunović izjavil, da gre tu za zaupnico oziroma nezaupnico njegovi osebi. Glasovalo je nato 94 poslancev, 68 za, 21 proti, 7 se jih je vzdržalo. To pomeni, da vlada v skupščini nima več večine. Vsled tega glasovanja sta ministri Simonović in Miletić, ki sta oba proti Uzunoviču, podala ostavko. Uzunović se je

ustrašil, da bo vlada vsled tega morala takoj pasti, zato je poskrbel, da kralj ostavke ni sprejel. Sedaj se misli, da bo vlada vzdržala do 25. januarja, ko bo zopet sklicana narodna skupščina.

Radičevci in radikali pa so si zopet takoj skočili v lase. Neki dalmatinski radikalni poslanec je izjavil, da se bo zakon za agrarno reformo, kakor so ga hoteli imeti radičevci, umaknil. Minister za agrarno reformo P. Radić pa pravi, da vztraja pri svojem načrtu. Nastal je kavs, ki se bo najbrž končal s tem, da bodo radičevci zopet poklekili.

Kaj pišejo nasprotniki.

»Volitve v oblastne skupščine je zlasti dr. Korošec sovražil, ker ni hotel gospodarsko delati,« laže »Nova pravda«. Dr. Korošec ni volitev prav nič sovražil, sovražili so jih pa tisti, ki so bili v vladi, a so se jih bali razpisati. Le vprašajte Vašega zaveznika dr. Žerjava, zakaj jih ni razpisal, saj je precej dolgo sedel na ministrskem stolčku. Kako slovensko ljudstvo pod vodstvom dr. Korošca »sovražil« oblastne volitve, pa bode točno zvedeli na dan volitev.

Nesramne laži »Nove pravde«. Narodni socialisti plešejo zadnje čase točno tako, kot hočejo žerjavovci. Zadnja številka »Nove pravde« je polna reklame za »Jutro«, kar znači, da so se narodni socialisti kot delavska stranka popolnoma podvržili žerjavovskim kapitalistom. Pa to je končno njih stvar in stvar narodnosocialističnih volilcev. — Nekaj pa je, česar ne moremo prezreti. Ko poroča »Nova pravda« o novi vladi, piše: »Dvoje mest — poljedelstvo in socialna politika — je ostalo nezasedenih. Rezervirana sta resorta za slovenske klerikalce, ki so navdušeni za generala — prometnega ministra in za vso radičevsko žlahto.« Kaj ne, kako ostudna laž, ko vsi, posebno pa železničarji dobro vedo, da je bil ravno vstop aktivnega generala za prometnega ministra, glavni vzrok nevstopa SLS v vladu.

Drugo nič manj debelo laž je napisal bivši narodnosocialistični list v uvodniku pod zaglavljem »klic k resnosti«. Čujte, kaj piše nepoboljšljiv lažnik o dr. Korošcu: »Tudi on je hotel republiko, dasi je rekel leta 1918, da hoče imeti kralja, tudi on (Korošec) je hotel imeti svojo slovensko državo, dasi je rekel, da hoče imeti s Srbi, Hrvati in Slovenci eno državo.« To je zopet ostudnost prve vrste in »Novo pravdo« resno pozivljamo, da pove kdaj je dr. Korošec to hotel ali tako govoril!

Socialdemokratični listi in — rojstvo Gespedove. Tudi socialdemokratični listi so proslavljali praznik Učlovečenja — po svoje. »Delavec« vidi v Kristusu le anarhista in komunista, ki je pretrgal nacionalne vezi, razrušil versko zgradbo in sploh umrl kot puntar na križu. — »Delavska politika« piše še bolj bogokletno: zabavlja čez papeža in pravi, da pravo vstajenje in odrešenje šlo pride, pa ne iz Rima (misli rimsko-katoliško Cerkev in njene nauke), marveč iz zatemnjenih in zaničevanih globin, kjer se vtesnjene in prevarane mase združujejo in dvigajo, da

osvobode svet, da ga res izveličajo in odrešijo. — Tako torej »Delavska politika«. Mi pa vprašamo večino socialdemokratskega delavstva, ki je ob jaslicah s svojimi družinami verskoiskreno praznovalo rojstvo božjega Odrešenika, ali ni nad vse grda taka pisava vedno in zlasti ob tako velikem prazniku? Ali more brezbežno pisanje stanovski delavski organizacij prinesiti blagoslov in srečo? Komu pa se danes — z malimi izjemami resnično dobro godi? — V Rusiji so že pripravili »rdeči voditelj« delavstvu »zemeljski raj« in vendar smo prepričani, da je bil pri vseh naših žalostnih razmerah, božični praznik slovenskega proletarca neprimerno lepši in boljši, kot ga je in bo imel že odrešeni delavec v ruskih »rdečih nebesih«. — Res ni potreba, da delavstvo s članstvom pri gotovih »stanovskih organizacijah in z naročevanjem bogokletnega časopisa ključ nad sebe in družine sodbo in kazen božjo.

Prepozno kesanje. Pod naslovom »Kako je naše stališče, zadnji »Kmeti« list« kaj lepo razlaga škodljivost centralizma in pomanjkljivost ustroja oblastnih skupščin. Pravi tudi: »Očitati nam centralizem, je torej nespamčnost prvega reda in je slabo sredstvo naših nasprotnikov v tem volilnem boju.« Razumemo, pred volitvami je treba pisati tako. — Kdo pa je kriv centralizma? Ali niste Vi glasovali z ustavo zanj in torej tudi za nepovoljno ureditev oblastnih skupščin. Vaše kesanje je prepozno. Enkrat Vam je šla večina slovenskega ljudstva na centralistični led, a ne bo šla nikdar več, kajti Vašemu »kesanju« mora slediti — pokora in še marsikaj.

Življenje je trda stvar, in v življenju zmaga samo tisti, ki ne odneha, ki nikdar ne odneha, pravi glasilo samostojnežev. Prav imate, četudi je stranka slovenskih radičevcev najmanj upravičena do takih nauk, saj ste za vstop v vlado odnehal od vsega prav kakor je Belerad od Vas zahteval. Če pa mislite sedaj z neodnehanjem resno, potegnite pri oblastnih volitvah z nami, da skupno izvajamo slovensko gospodarsko samostojnost, ki je tudi za Vaše volivce — edina trajna rešitev, kajti, če govorimo z Vašimi brezadami, tudi v boju za avtonomijo zmaga tisti, ki ne odneha.

Gnoj. Večjo množino gnojla proda ali zamenja za seno **FRANC GOLOB**, mesar — Ljubljana (Šiška), Jernejeva cesta 47. 9019

PRODAM hrasto razne debelosti, okoli eno partijo 70, stoječih na travniku, v Podgorji št. 15, p. Kamnik. 9070

Kupujem stalno

kože divjačin vseh vrst

in sicer: listje od 200 Din do 300 Din
kunj od 700 Din do 900 Din
vitrove od 500 Din do 800 Din
zajčje od 18 Din do 23 Din
veveric od 20 Din do 25 Din

Eligij Eber krznar in izdelovalec čopic Ljubljana
Kongresni trg (hiša Slovenske Maticе).

ST. VID PRI STIČNI.

(Razno.)

Vse organizacije živahno delujejo: cerkvene, prosvetne, gospodarske in politične. Prireditev ob priliki blagoslovitve doma je uspela kar najbolje. Nekaj dolga je še na domu, upamo pa, da bo kmalu izbrisan. To jesen je bilo v domu veliko prireditev: Obhajali smo 700 letnico sv. Frančiška z lepo akademijo. Praznik Kristusa Kralja smo slovesno praznovali v cerkvi, ko je preko 300 družin, posvečenih Srcu Jezusovemu, posvečenje obnovilo. Pri skioptičnem predavanju o Kristusu Kralju ni mogla dvorana, dasi je precej prostorna, sprejeti vseh udeležencev. Na »Mladinski dan«, 8. decembra, je bilo 20 deklet in 20 mladeničev sprejetih v Marijino družbo. Člani obeh družb in Orli v krojih so pristopili k skupnem sv. obhajilu. Sv. Alojzija smo se spomnili in proslavili 200 letnico z akademijo: govor člana, deklaracije in skioptično predavanje. Nekaj novega je bil prvi pevski koncert, katerega udeleženci še sedaj ne morejo pozabiti. Na dan sv. Štefana je društvo priredilo igro »Na betlehemskih poljanah«. Društvo je poživilo knjižnico. Člani naj jo pridno obiskujejo! Pretekli teden smo imeli tridnevni orlovski tečaj, katerega so se udeležili vsi odsekovski telovadci. — V tej volivni dobi smo imeli že šest shodov. Povsod je bil soglasen sklep udeležencev: Vsi gremo na volišče! Skrbeli bomo, da bo izid prvih volitev v oblastno skupščino za nas Slovence časten, ne tako kot prve volitve v državni zbor leta 1920, ki so nam prinesle centralizem. Zato bomo volili SLS, ki ima v našem okraju prvo skrinjico. — Za 30 letni jubilej nam je hranilnica poslala stenske koledarje. Promet v letu 1925 je znašal 7.969.392,45 Din. Zadruga ima 415 članov. Gospodarji, vlagajte prihranke le v domačo hranilnico, ker je najbolj varna, da se vam ne pripeti kaj podobnega kot onim, ki so imeli denar naložen v žerjavovski Slavonski banki. — V nedeljo 9. januarja po prvi sv. maši bo v domu volivni kamor prišel naš voditelj g. dr. Korošec. Možje in fantje, pridite vsi! Zvedeli boste marsikaj novega in zanimivega, kar niste še brali v časopisih. — Dasi so dekleta h dilu od hiše do hiše, se marsikje še niso naročili na »Domoljubac«. Ljudje, kaj čakate? Naj ne bo hiše brez njega! Še je čas, da ga naročite, ako ne za celo leto, pa vsaj za polovico.

LOGATEC.

Na Novo leto popoldne je prišel v Dol. Logatec dr. Korošec. Dasi ni bil napovedan shod, se je vendar nabralo polno dvorano ljudi, ko se je zvedelo, da je prišel voditelj naše stranke in našega naroda. Dr. Korošec je navzočim razložil politični položaj in jih pozval, naj se udeležijo polnoštevilno vo-

litev v oblastne skupščine. Nato je povedal neki Žerjavov pristaš, da bi rad stavil tri vprašanja. Dr. Korošec je res poslušal prvo vprašanje. To se je glasilo: Kdo je kriv sedanjih davkov? Dr. Korošec je radovednožu povedal, kar ve vsak bravec našega lista. Ko so bili naši začetkom leta 1920, v vladi, je bilo v državi pobranih 5 milijard davkov, odkar pa so vladali demokratije, radikali in radičevci brez SLS, je zrastle protačun, da se pobira sedaj 13 milijard. Ker so bili demokratije več let v vladi in seveda tudi dr. Žerjav, ve vsakdo, kdo je teh davkov kriv. Tisti, ki je bil proti njim, je bila vedno SLS. — Mož ni stavil nobenega vprašanja več in jo je odkuril. — Takih modrosti se nauče demokratije, ki bero samo »Domovino« in »Jutro«, sami pa ničesar ne mislijo.

KAMNIK.

Zadnji dve leti sta bili za naše delavce v smodnišnici težji. Obrat se je omejil in veliko delavcev je ostalo doma. Kaj se pravi biti brez kruha in zaslužka in to sedaj na zimo, nihče ne ve, ki tega ni okusil. Pri zadnjih državnoborskih volitvah so nam po tovarni delili listke, na katerih je bilo zapisano: »Dragi delavci! Vedite, da jeste državni kruh, torej tudi volite tiste, ki so za državo, ker država ne bo hranila tistih, ki bodo proti njej rovali. Zato naj vsak delavec na dan volitve spusti krogljico v drugo skrinjico (bila je to žerjavovska). Ako pa ne mislite tako storiti, potem pa rajši ostajte doma.« Kje pa je danes tisti gospod druge skrinjice? Mi smo volili, a državnega kruha vendar ne jemo več. Zato se bomo sedaj skrbno izogibali žerjavovski skrinjice ter volili Slovensko ljudsko stranko, ki edina se resno in pošteno bori za to, da si bomo Slovenci sami rezali svoj kruh, ne pa da nas strada belgrajski centralizem.

SROMLJE PRI BREZICAH.

Samostojna je imela na Štefanovo tukaj svoj prvi shod. Na njem se je prikazal že od nekdaj znani Urek iz Globokega, ki je prišel v gostilno »k Mastenčkovki« pročit, naj se ga vendar Sromljani usmili in mu ne dajo samo 14 krogljic kakor pred 2 leti. Ali se morda g. Urek boji Sromljanov, da so ga 4 orožniki varovali, in še zastopnik glavarstva iz Brezic, drugače bi v Sromljah sploh ne mogel imeti shoda. Na svoje izpade je dobil tako temeljit pouk, da ga bo pomnil. Kot drugi govornik je nastopil drugi Urekov kandidat Bogovičev Enže, gostilničar iz Brezic. Kako smo gledali, ko je začel Ureku ugovarjati. Tretji Urekov kandidat, Godlerjev Pepče iz Sromelj, vsem daleč okrog znan, ni govoril, pač pa skrbel za mir, kar je bilo zelo potrebno. Ne vemo, ali se Urek sramuje Godlerjevega Pepčeta kot poslanca, ali kaj, kajti prav nič ni omenil, da bi bil Pepče tudi rad poslanec in da bo kot tak natiskau na 3. skrinjici. Mi Sromljani bi namreč Godlerjevemu Pepčetu prav iz srca privo-

Kdor ne gre 23. vo'it, podpira centralizem in centralistično uničevanje Slovenije.

žili, da bi bil on naš poslanec. Kaka čast za celo sromeljsko občino! Vse bi romalo h Godlerjevemu Pepčetu, vsem bi dajal lepe opomine in podpore na levo in desno; Pepčeta bi povzdignili kot poslanca na županski stolec in za Sromljane bi prišli zlati časi. Kdor pa tega ne verjame, naj se pri volitvi v oblastno skupščino v nedeljo, dne 23. januarja izogne 3. skrinjico, na kateri bo natiskano ime Godlerjevega Pepčeta in naj vrže svojo kroglico v 1. skrinjico, ki je skrinjica Slovenske ljudske stranke, ki bo tudi zmagala.

IZ BRUSNIC.

Vpoietju je pri nas pokojni ravnatelj kmetijske šole na Grmu g. Skalicky ustanovil podružnico Sadjarskega in vrtnarskega društva. Dne 12. decembra 1926 smo imeli prvi redni občni zbor in nato predavanje o sadjarstvu, v katerem nam je g. Stoklas z Grma prav poljudno orisal vzgojo in negovanje sadnega drevja, posebno je priporočal za naš okoliš izbrane vrste jablan. Seznanil nas je tudi z ameriškim zabojem. A žal, da je tako malo zanimanja; dopoldne je bila udeležba še polvoljna, popoldne pa prav pičla. Zabavljanje, da pri nas takega pouka ni potreba, češ, da imamo sadja še za otroke premalo, pač ni na mestu. Ko bi zasadili še vse primerne prostore z dobrim sadnim drevjem, bi ga bilo za otroke dovolj in še tudi za prodajo. Še več bi pa vedeli povedati trgovci, ki so predlansko leto pri nas kupovali jabolka, da smo prav hudo potrebni pouka o obiranju in vkladanju sadja.

Dne 19. decembra smo pa imeli shod Kmečke zveze, na katerem je g. kandidat dr. Česnik nepobito dokazal pravo pot poslancev SLS in obljubil isto delavnost in pošteno vztrajnost za pravice slovenskega ljudstva tudi v bodoči pokrajinski skupščini, kar so vsi navzoči navdušeno odbravali. Zatorej bomo 23. januarja vsi do zadnjega šli na volišče in bomo vrgli kroglico v prvo skrinjico, da bomo dokazali, da nas volilni boj še ni utrudil in nas za naše pravice ne bo nikoli. Kakor dozdej bomo krepko dvignili zastavo naše SLS. In zmagala bo naša.

JEŽICA.

Bliža se nedelja 23. januarja in zopet bomo stopili na volišče, da z volilno kroglico pokažemo svojo zavedenost in zvestobo stranki, kateri smo do sedaj vedno in neustrašeno oddali svoj glas. Kakor nas pri nobenih volitvah niso premotili agitatorji raznih stranic, tako bomo tudi 23. t. m. vsi vrgli kroglico v skrinjico SLS, ki bo na Ježici prva. Nikogar ni treba prepričevati, da bo imela SLS veliko večino v oblastnih skupščinah in da bo imela ona tudi odločilno besedo. Vse ostale stranke, kolikor jih je, bodo čisto brezpomembne in je vsak glas oddan za nje, izgubljen. Poznamo delo SLS v bivšem deželnem zboru, zato ji tudi zaupamo. SLS stranka je tista, ki nam je s pomočjo deželne in državne podpore zgradila vodovod. Veliko gospodarskih potreb ima še Ježica. Treba bo graditi elektrarno itd. Težko bo zmogla naša mala občina z lastnimi sredstvi vsa ta bremena. Treba se bo obrniti za pomoč na deželni zbor ali oblastno skupščino. In zopet bo

SLS tista, ki nam bo rade volje pomagala. To vse naši volivci uvidevajo in tudi ti, ki so nam bili nasprotni, vstopajo v naše vrste. Omenimo samo delavce, ki trumoma zapuščajo socialiste in komuniste in vstopajo v našo »Delavsko zvezo«, ki se je preteklo leto brez vsakega kriča močno utrdila. — V kratkem se nam predstavijo nekateri naših kandidatov, na kar že danes vse opozarjamo. Čas objavimo pravočasno.

MOŠNJE.

V letu 1926. je bilo v župniji poročenih 183 parov po 18 različnih duhovnikih, pokopanih po 8 svečeniških 23 mrličev; krstil je župnik sam 24 otrok. Poroki sta bili v Mošnjah le 2, še od teh 1 tuja (druga na Brezjah). Pokopali smo 1 več kakor jih je v župniji umrlo; enega so namreč mrtvega pripeljali iz Ljubljane. Umrli so doživeli po 90, 85, 85, 85, 84, 84, 78, 76, 75, 75, 73, 73, 56, 50, 38, 36, 25 in 0 let. Največ starih je umrlo v vasi Črnivec, ki ima samo 17 števil. Ti sami so doživeli toliko let kakor vsi ostali. Pokopanih je na Brezjah 11, v Mošnjah pa 12. Neki popotni siromak je prišel iz Čravnice v Mošnje samo umret. Od novokrščenih smo 3 že pokopali. Neporočene so poslale krstit 4 majke; 2 sta tujki. Od teh se je 1 poročila in hčerico pozakoniła. Druga je pa svojo Mirico poslala Očetu nebeškemu.

SV. LENART NAD LAŠKIM.

Ko se je vršil v nedeljo naš volilni shod, je razglasil samostojni kandidat takoj po službi božji: »Sedaj imamo dve krščanski kmetijski stranki. Ena se imenuje slovenska ljudska, a je najprej gosposka, potem kmetijska; druga pa se imenuje slovenska kmetijska in je najprej kmetijska, potem gosposka.« Lepa kmetijska stranka je ta stranka naših samostojcev, ki glasuje v Belgradu za ogromne davke in odreka slovenskim kmetom vsako podporo ob raznih nezdah! Kako pa je ta stranka krščanska, se razvidi med drugim iz brošure: »Stara pravda nekdanja«, ki je izšla pred tremi leti. V tej brošuri se slikajo nekdanji redovniki v Jurkloštru kot zatiraleci kmetov, kot pijanci in nečistniki. Redovniki se imenujejo »rimski svetohilinci« (str. 10), o hudem duhu se piše, »da kmet ni tako neumen, da bi verjel v stvar, ki je nikoli ni videl in je mogoče nikoli videl ne bo« (str. 28) in še druge take stvari, ki sramotijo vero in duhovski stan. Lepa krščanska stranka to, ki je izdala tako brošuro! — Volilni shod naše stranke, ki se je vršil v nedeljo, je dobro uspel. Udeležba je bila obilna. Vsi so odbravali program naše stranke. Le navzoči samostojci so se trudili dokazati, da ni res, da bi minister Pucelj odpravil iz kmetijskih šol verouk in da je priljubljenega živinozdravnika dr. Jerino prestavil iz Laškega po pomoti. Šent Lenartčani! Vsi kroglice v prvo skrinjico, da ne pride naš kraj pri poštenih krščanskih Slovencih v slab glas!

IZ KAMNIŠKEGA OKRAJA.

Dne 26. decembra sta se vršila v Stranjah in Mekinjah dva lepo obiskana shoda zaupnikov. Poročal je naš kandidat g. prof. Mazovec. Razložil nam je točno pomen oblastne skupščine. Iz poročila jasno vidimo,

da bo treba še dosti napornega dela, preden pridemo do istinite samouprave. Zato bomo volili kot en mož stranko, ki ji edini lahko zaupamo, našo v boju za ljudske pravice preizkušeno in zmagovito SLS! — Preteklo nedeljo je imel tri lepo uspele sestanke zaupnikov v Tuhinjski dolini kandidat g. Novak, v spremstvu g. poslanca Štrčina. Naša skrinjica je druga.

NAKLO.

(Shod.)

Dne 29. decembra se nam je predstavil na volilnem shodu nosilec liste SLS za kranjski okraj dr. Basaj. Na shodu nam je zelo živahno in nazorno razložil pomen in delo oblastnih skupščin. Višek živahnosti pa je dosegel shod, ko je začel staviti razne ugovore vodja naklanskih radičevcev, oziroma pučjevcev. Dobil je tako krepke in za radičevce tako porazne odgovore, da je moral med splošnim smehom umolkni in celo — pritrjevati! Izkazalo se je, da nam razni radičevci, pučjevci, žerjavovci niso tako nevarni, kakor mlačnost v lastnih vrstah. Naj bi se tega zavedali vsi naši somišljeniki in šli v za gospodarstvo tako važnih volitvah vsi do zadnjega na volišče voliti dr. Basaja, ki je s svojim nastopom in besedo na prvi mah vzbudil popolno zaupanje. — Odkar je zapadel sneg, še ni bilo nobenega požara. Pomnožene orožniške straže pa so tudi toliko pregnale razne sumljive elemente in prestrašile razne nečuvno brezvestne špekulante na zavarovalnino, da je mir. Bog daj, da ne bi bil to mir pred toliko hujšim viharjem!

KOLOVRAT.

(Uboj.)

V ponedeljek, 27. decembra zjutraj so našli ljudje sto korakov od župne cerkve Ivana Pera iz Preval ležati zmrznjenega v snegu. Na sv. Štefana zvečer je med fanti, ki so se vračali iz gostilne, nastal kratek pretep, v katerem je imenovan, najbrž samo po nesreči, dobil smrten udarec. Zalostno je zlasti to, da so bili pri pretepu udeleženi fantje, ki s pretepom prej še nikoli niso imeli kaj opraviti. Bili so menda napadeni, kar bo dognala preiskava. Morda bi bila ta nesreča prihranjena, ko bi ne bilo pleča.

VODICE.

V nedeljo 9. januarja bo shod SLS za celo faro. Govoril bo na shodu o pomenu skupščinskih volitev kandidat g. prof. Mazovec in še en govornik. Volivci, pridite polnoštevilno! Shod bo takoj po litanijah v veliki dvorani Doma.

IZ AMBRUSA.

Novo leto je tukaj. Treba je obnoviti naročnino za časopise. Minulo leto 1926 je hodilo v našo faro 59 Domoljubov, 44 Bogoljubov, 37 Glasnikov Srca Jezusovega, 14 Katoliških misijonov, 26 izvodov Mohorjeve družbe in več kmetijsko-strokovnih listov. Ne moremo se ponášati, da smo prvi, pa tudi nam nihče ne more reči, da smo zadnji. Večina bravcev se dobro zaveda, za kaj gre. Težko je nam za denar. Raznovrstni izdatki, davki in drugo sicer onemogočujejo plačati tudi ta, četudi prestopoljni davek. Ali mi, ki se štejemo za katoličane,

moramo podpirati katoliško časopisje, če hočemo, da ne zavladajo mehičanske razmere. Moramo pa biti poučeni tudi o političnih stvarih, rabiti moramo svoje oči in razum, pa ne bo treba imeti pomislekov ob času volitev, katere stranka je prava.

ROVTE

Rovte so lep kraj pozimi in poleti, zato se nismo začudili, da jo je med nas pri mahal sam dr. Korošec. Nismo ga pričakovali in prav zato smo se tem bolj vzradovali, ko je stopil med nas, kot da je padel z neba. Mislim, da bo g. načelnik SLS še kdaj prišel med nas, ko je videl, da v lepih Rovtahn stanujejo tudi dobri Rovtarji. Komaj se je vršil kdaj kak šoh v našem kraju, ki bi bil bolj običajan, nobeden pa še ni tako sijajno uspel. »Bojo pa že res ti ta pravi, in kako iz srca nam je povedal. Prej sem mislil, da so vsi enaki, sedaj pa vem, da so ti res za nas,« tako so se menili možje med sabo. Pa tudi drugega gospoda, dr. Natlačena so vsi pohvalili. Le »pri birtu« je še upal eden popoldne nekaj besedičiti proti SLS, češ dvajset jih je, za nič so, jaz bi mu jih že povedal dr. Korošcu. »No pa možak prav zato ni šel zraven, ker je vedel, da bi se osmešil, kar se mu je že ponovno primerilo. No, tudi pri »birtu« je kmalu menjal svoj razgovor, ker so ga ugnali »smrkavci« in je raje predaval o tem, kako raste praprot in zori borovec. To so brihtni politiki, ki pijo modrost iz »Domovinec«, in potem na ušesa pripovedujejo ljudem, da je papež fašist.

7. januarja prične desettedenski gospodinjski tečaj, ki ga priredi orliški krožek in ki obeta lepim uspehom. Žal dozoreva naš »dom« le počasi, in je treba prostora za ta tečaj iskati drugod in hvala Bogu, da se je dobil mož, ki je pripravljen odstopiti v ta namen dosti ugodnega prostora. Ko bi bilo v Rovtahn še mnogo tako res naprednih in požrtvovalnih mož, kot je Janez Jurca v Gabrovcah!

IG.

(Pasji kontumac.)

Ze nekaj časa sem je pri nas razglašen pasji kontumac v veliko žalost vsem prizadetim psom kot tudi vsem pasjim prijateljem. Vsi drugi se pa ne morejo prehladiti, kako prijetno je sedaj, ko gre človek po dnevi in zvečer brez vsake skrbi po vasi, ne da bi ga napadali od vseh strani razni psi. Sedaj morajo biti vsi privezani, a vendar še vedno katerega vidimo odvezanega. Pred par dnevi so ljudje videli odvezanega nekega psa, srednje velikosti, rjave barve, s črnim repom, na katerem je bilo opaziti nekatere znake, da je stekel, na kar opozarjamo vse merodajne kroge, da se morda ne zgodi kaj hudega!

Edino najboljši šivalni stroji in kolesa

za rodbino, obri in industrijo so le

Jos. Petelinca

Grütnar, Adler

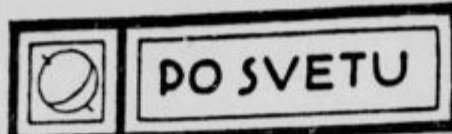
Najnižje cene! Tudi na obroke!

Ljubljana

blizu Prešernovega spomenika.

Pouk v vezenju brezplačno.

Vešleto garancija.

PO SVETU

Zopet zarota v Bolgariji. Iz Sofije, glavnega mesta Bolgarije, poročajo, da so razkrili načrte komunistov, ki so nameravali pregnati kralja in ministre ter se postaviti vlade. Prevrat bi se ba je imel izvršiti 17. januarja in so bili že določeni oddelki, ki bi zasedli kolodvore, vojašnice in vsa druga državna poslopja.

Italijansko-nemška prijateljska pogodba. Nemčija in Italija sta sklenili prijateljsko pogodbo, ki sta jo 29. decembra 1926 podpisala v Rimu Mussolini in nemški poslanik. Po tej pogodbi se bodo vsi spori med obema državama rešili na prijateljski in običajni diplomatski način. Reševala bo spore posebna komisija, če se pa tej rešitev ne posreči, bo zadevo predložila mednarodnemu razsodišču v Haagu.

Preganjanje komunistov v Litvi. V Litvi, kjer so fašisti povzročili državni prevrat, ostro preganjajo komuniste. Več sto so jih že zaprli, med njimi mnoge uradnike prejšnje vlade! Kdor je mogel, je ušel v inozemstvo.

IZOBRAZBI

Mehikanski mučenci.

Verskoobrambna zveza.

Verskoobrambna zveza, ki so jo ustanovili katoličani, je razvila veliko srčnosti in discipline, da se čutiljo uspehi po vsej mehičanski državi. Na stotisoče letakov se trosi po deželi, v katerih se katoličanom razlaga, kaj je njihov trenutna dolžnost. Vlada tej obrambni zvezi, ki je strnila vse katoličane v njihovem odporu proti krivicam v eno samo četo, ne more blizu. Zaprla je predsednika, a na njegovo je stopil takoj drugi. Zaprli so tudi tega, a že je vodi zvezo tretji in četrti itd.

Možje, žene, otroci trosijo po vsej državi tajne katoliške letake. Vlada jih celo množično zapre, kaznuje z denarnimi globami, strelja — a vsak ima že svojega naslednika, ki neustrašeno stopi na njegovo mesto.

Junaški otrok.

Pri Gvadalahari je orožništvo prijelo fantička 12 let, ki je delil letake.

»Kdo ti jih je dal,« vpraša orožnik.

Fantiček molči. Nato ga orožniki pretepo do krvi. On še vedno molči. Tedaj pride njegova mati, ki ga je prišla klicati h kosilu. Vpričo matere orožniki znova začno bitti po njem.

In medtem kot mučeniški otrok ves v krvi ječi, ga vzpodbuja junaška makabejska mati:

»Ne povej, ničesar ne povej, sinkole!

Ko orožniki le niso mogli ničesar izsiliti iz fanta, so iz maščevanja dečku popolomili roke.

Nemško-francoski spor radi obsodbe

Nemcev po francoskem vojaškem sodišču poravnati. Poročali smo že, da je francosko vojno sodišče v Landauu v Porenju strogo obsodilo več Nemcev, ki so se sprli z nekim francoskim častnikom, dočim je častnika oprostilo, čeprav je enega Nemca ustrelil, drugega pa težko ranil. Vsled velikega ogorenja vse Nemčije radi take sodbe je vrhovni poveljnik francoske armade v Porenju predlagal francoski vladi, da Nemce pomilosti, kar je ta takoj storila in Nemce izpustila iz zaporov.

Mussolini vabi Cito v Italijo. Italijanska vlada je ba je poslala k bivši avstrijski cesarici Citi, ki biva v Španiji, odposlanca, ki jo je povabil, naj se naseli v Italiji in ji obljubil, da bo Italija pomagala njenemu sinu Otonu na ogrski prestol. Cita je vabilo odklonila.

Japonski cesar umrl. Dne 24. decembra 1926 je v Tokiju, glavnem mestu Japonske, umrl japonski cesar (mikado) Joši Hito. Bil je od mladih let bolehen in je že leta 1921 prepustil vlado svojemu sinu kot regentu. Novi cesar Hirohito je šele 26 let star. Potoval je mnogo po Evropi in je že kot regent pokazal mnogo smisla za časovne potrebe. Uvedel je na Japonskem splošno in enako volilno pravico.

Mučeniška smrt.

V Puebli je srčen katoliški trgovec obesil v okno napis:

Kristus vlada in kraljuje,
samo Bog ne umrje nikdar.

Orožniški poveljnik je zapazil ta napis. Stopi v trgovino ter zahteva, da trgovec napis odstrani. Trgovec se brani. Tedaj poveljnik lastnoročno raztrga napis, trgovec aretira, prodajalno pa zapečati. Zvečer je bil trgovec obsojen na smrt.

»Bomo videli, kako znajo katoličani umirati,« pravi norčujoč se poveljnik.

»Glejte, kako mi katoličani umiramo,« odgovori mučenec. Vzame v roko križ in reče preprosto: »Jaz vam odpuščam.«

Občudovanja vredni oče.

V Durangu so orožniki zaprli štiri mlade raznašalce letakov. Eden izmed njih je bil šele eno leto oženjen in bil oče male hčerke. Neki duhovnik, ki je bil poleg njegovega zaprt, mu reče: »Prosil bom, da jaz umrjem namesto vas; vaš otrok vas potrebuje.«

»Ne, oče, radi Boga umrjem; on bo tudi skrbel za mojega otroka!«

Smrt za Kristusa Kralja.

V neki vasi pri mestu Cakatehas so orožniki zgrabili nekega družinskega očeta. Peljali so ga na pokopališče, da ga ustrelje. Ljudje, ki so od daleč skrivaj gledali njegovo smrt, so izpričali, da je tik, preden so orožniki streljali, zaklical z močnim glasom: Naj živi Kristus Kralj! Naj živi naša ljuba Gospa Gvadaluška! (Gvadalupe je največja Marijina božja pot v Mehiki.)

Mučeniška kri v Mehiki bo seme, iz katerega bo brez dvoma vzklilo bujno krščansko življenje.

A tudi mi se imamo veliko učiti iz mehiških dogodkov. Tudi pri nas frama-soni potom liberalnih časopisov hočejo za-netiti čim hujše sovraštvo proti katoliški veri in Cerkvi. Tudi pri nas skušajo libe-ralci, ki so včlanjeni pri framasonih, v dr-žavi priti do take moči, da bi začeli s pre-ganjanjem kristjanov po mehiškem vzoru. Liberalni časopisi so očitno hvalili mehiškega predsednika Kaesa, ki vodi v Mehiki preganjanje katoličanov.

Zato je naša dolžnost, da se vedno tes-neje oklepamo svoje cerkve, svojih dušnih pastirjev, svojih katoliških voditeljev ter posebno, da se vztrajno bojujemo proti li-beralnemu časopisju ter povsod širimo ka-toliški tisk.

Katoličani, ne dajmo se od svobodomi-selcev prevariti in čuvajmo svoje verske svetinje!

Najnovejše papeževe besede.

Papež Pij XI., ki v zadnjem času tako odločno in neustrešno kot si v Italiji nihče ne upa, obsaja fašiste in njihovo razdiralno delo, je v svojem nagovoru v konzistoriju dne 20. decembra dobesedno rekel to-le o brezverskem časopisju:

»Ni dovoljeno katoličanom podpirati in brati časopisov, katerih članki, obvestila, inserati so zelo pogosto v resnično nevar-

nost čitateljem, posebno pa še mladim ljudem.«

Če se mi spomnimo, kako je na primer žerjavovska Domovina pisala o sveti Trojici, o angelih, o svetnikih, o sv. Frančišku, o verskih obredih in ustanovah, o duhovnikih, škofih in papežu, potem kot katoličani vemo, kaj je naša dolžnost. Če vemo, kako grde povesti, še grše zgodbe in kako podle inserate dobimo v predalih »Jutra«, potem je z ozirom na besede sve-tega Očeta vsakemu katoličanu več kot jas-no, kaj mu vest narekuje glede tega.

Verni Slovenci, ali naj sami svobodo-miselcem pomagamo, da nekoč padejo po nas po mehiškem načinu? Mehikanski katoličani so veliko zamudili, zato se mo-rajo danes veliko pokoriti.

Sladkor iz trsja in sladkor iz pese.

Pred vojsko sta bili obe vrsti sladkorja glede množine precej enaki. Vojska je zgrabila v prvi vrsti dežele, ki so pridelovale sladkorno peso, in so bili torej med vojsko odstotki pesnega sladkorja napram trsnem uprav majhni. Po vojski so se pa te dežele spet zdramile in so se na novo oprijele pesne kulture. Razmerje obeh vrst sladkorja se je je že v zadnjih treh letih tako spremenilo, da je prišel pesni od dobre tretjine na dobro polovico trsnega. Poglejmo produkcijo sladkorja, v milijonih meterskih stotov:

Sladkor:	1922-23	1923-24	1924-25	1925-26
Pesni:	106.30	120.80	165.25	170.000
Trsni	259.68	291.87	318.48	326.000
Skupno:	366.07	412.67	483.73	396.000

V gospodarskem letu 1922-23 je bilo pesnega sladkorja dobrih 37 odstot., trsnega, nato dobrih 41, slabih 52 in dobrih 52 odst

Nove skladbe.

Anton Jobst: Sveti trije kralji, za mešani zbor in orgle. Preprosta, lahka, a zelo učinkovita pesem, ki se poje lahko prav do Svečnice. Toplo priporočamo. Partitura stane 3.50 Din ter se naroča pri skladatelju organistu v Zürich pri Škofji Loki.

Alojzij Mav: Slovenska maša Slomšku na čast. Za mešani zbor in orgle. Mav je silno iznajdljiv v gladko tekoči in prijetni melodiji, ki jo zna z zelo preprostimi, modernimi, a nikdar težkimi harmonijami opremiti. Besedilo je čisto novo, deloma od skladatelja samega, deloma od Fr. Neubauerja. Cela maša obsega 7 skladb: 1. Usmili se nas, o Gospod. 2. Slava. 3. Verni, vstanimo! 4. Verujem. 5. Svet si! 6. O pozdravljen, ki prideš. 7. O Jagnje. Zadostuje za vso mašo in je vsak drug vložek nepotreben. Orgelski part je zelo lahak, zborovski istotako. Vendar bi pevovodjem priporočali zelo natančno in točno naštudiranje, sicer je teh skladb v resnici škoda spravljati na kor, ter jim tako po krivici jemati lepoto. Partitura stane 10 Din, glasovi (po dva skupaj) po 2 Din. Dobijo se v Jugoslovanski knjigarni ter pri oo. lazaristih v Ljubljani, trg Tabor.

POVEST GORSKE FARE.

Za vse nove naročnike podamo v naslednjem kratko vsebino povesti, ki jo prinašamo, kolikor je je dosedaj izšlo.

V visoko in oddaljeno hribovsko faro k Sv. Mihaelu je došel nov, mlad in požrtvovalen župnik. Pred njim je župnikoval duhovnik, ki je ob času, ko so se tako zvali starokatoličani ločili od katoliške Cerkve, odpadel od vere ter živel v velikih notranjih bojih in obupu. Farani so pri tem trpeli veliko versko škodo. Zato ni čudno, da so bili surovi, malo verni, brezbržni in so ves svoj prosti

čas in svoj zaslužek pogladi po grlu. Po poklicu so bili večinoma delavci v kamnolomih kamenskega grofa, katerega grad je bil v bližini. Stari grof Hugo je veseljaško živel, s svojimi delavci pa je ravnal trdo. Novi župnik je hotel ljudi pridobiti z ljubeznijo. Otroke je imel kmalu na svoji strani, približale so se mu tudi žene, le možje so ostali trdovratni. Posebno ga je sovražil neki Rabenhaus, učenec nekdanjega župnika. V župnišče je večkrat prišla stara Greta, ki je čez poletje stanovala vi-soko gorj v hribu ter z zvonom sila opozarjala ljudi,

kadar je drvela povodenj v niže ležečo vas. Zgodilo pa se je, da je izbruhnila kuga, v kateri je župnik porabil vse svoje moči, da je stregel bolnikom, dokler sam ni zbolel in komaj ušel smrti. V tem je prišla sponlad, grajski so napovedali lov, pa je stari grof tako nesrečno padel s konja, da se je ubil. Pokopan je bil v grajski grobnici. Gospodar kamnoloma je postal mladi grof, ki je bil še bolj brezsrčen in brezveren kot njegov pokojni oče.

Ko je prišla končno žalna družba v kapelo, se je izvršilo vse z velikim sijajem in ceremonijami. Župnik je govoril globoko, resne besede. Jedro njegove pridige so bile besede iz Jezusa Siraha: »Nečimernost nečimernosti in vse je nečimernost!...«

V odličnem krogu je bilo vse tiho. Mislilo so, da bodo slišali kmetskega župnika, ta pa jim je govoril kakor z ognjenim jezikom, jim tolkel z bronastim kladivom na prsa in klical:

»Memento mori!...«

Grofu Hugonu je postalo vroče ob župnikovih besedah. Bal se je, da se bodo čutili njegovi gosti prizadete in užaljene, zato je neprijazno gledal župnika, ki se pa ni zmenil za njegove poglede. Žalna skupščina se je kmalu razšla. Neprijetno jim je bilo v gradu, župnik je tako čudno govoril. Smehljajoči se svetski ljudje tega niso mogli prenesti. Vsi so živeli v blesku in sreči, ljubili samo uživanje in veselje in zato niso hoteli, da bi jih kdo spominjal groba in smrti.

Grof Hugo je že naslednjega dne zapustil grad; šel je brez slovesa in zahvale. Zdelo se mu je pač samoobsebi umevno, da so mu ljudje od Sv. Mihaela pomagali iz neprilike, zahvaljevanja ni bil vajen. Župniku je poslal dvajset tolarjev: polovico za nje-govo »opravilo«, kakor se je izrazil, polovico pa za

ljudi, ki so pomagali pripeljati krsto njegovega očeta v vas.

Toda niti župnik, niti kmetje in kamnarji niso vzeli denarja. Razdelili so ga med reveže in tako je grofova smrt vsaj tem prinesla nekoliko blagoslova.

Prihodnjo nedeljo je prišla Greta z objokanim obrazom v župnišče. »Hudo je,« je zaklicala župniku.

»Seveda, mati Greta! Polja so opustošena, kamnolomi poplavljeni in pa grofova smrt.«

Toda Greta je zmajala z glavo. »Ne, gospod župnik, nisem prišla radi tega, temveč Rika, o Bog, Rika!«

»A tako, Rika! Skoraj pozabil sem nanjo. Kar pošljite jo enkrat sem v župnišče.«

»Ko pa noče, gospod župnik! Deset konj je ne Ko je bila v nedeljo v cerkvi, so se dekleta odmakile od nje. Po maši so vpili za njo: »Požigalčev Rika, požigalčeva Rika!« — Vsa iz sebe je uboga revica. Ves dan joka, puli si svoje rdeče lase in strmi v praznino, da je človeka kar groza. Ne vem si več pomagati, gospod župnik.«

»Govoril bom prijazno z njo, Greta!«

»Ko pa noče iti v vas.«

»Bom prišel pa k vam. Takoj jutri, mati Greta!«

»Hvala Bogu! Potem bo dobro.«

Razno.

Prebivalstvo Rusije. V prvi decembrski polovici je bilo v Rusiji ljudsko štetje. Našteli so 145 milijonov prebivalcev. Pred svetovno vojsko je štela vsa Rusija, Azijska in Evropska, 180 milijonov prebivalcev. Po vojski je odstopila Rusija Poljsko, Litvo, Estonko, Finsko in del Armenije, s prebivalstvom 40 milijonov. Torej ima Rusija danes še zmeraj 5 milijonov prebivalcev več, kot jih je bilo na sedanji njeni površini pred vojsko. In to kljub boleznim, preganjanju itd.

Radio. Rusi so poslali ekspedicijo v srednjazijsko puščavo Kara-Kum. Sedaj poroča ekspedicija, da je imela z radio-aparati najboljšo skušnjo. Vsak večer so v taborišču poslušali koncertno godbo iz Londona in iz drugih mest.

kancelparagrafu. Ista kazen je zadela vse ostale župnike, ki so prebrali na prižnici poziv za romanje. Videli so v tem »zlorabo uradne oblasti in ščuvanje k uporabi proti državni oblasti«. Če bi se to ponovilo, so zagrozili s hujšo kaznijo.

Župnik je bil ogorčen nad tem. Naslednjo nedeljo je po sv. maši slovesno protestiral proti nasilju nad Cerkvijo in njenimi služabniki, pozival je vnovič ljudi, naj se udeležijo romanja in poslal ta protest vladi in časopisju.

Ni bilo treba dolgo čakati odloka: romanje k Sv. Mihaelu je bilo zakonito zabranjeno in ukazano, naj se proti upornemu župniku ob prihodnji nepokorščini uvede kazensko postopanje.

Ljudi je to zelo bolelo. Četudi so bili, močje trmasti in trdi — starega romanja se ni smel nihče dotakniti. Kdor je to storil, jila je zadel v srce. Pripisovali so ta odlok in prepoved romanja grofu Hugu, kateremu je bilo že dolgo trn v peti.

Župnik je spisal v sveti jezi brošuro, v kateri je zahteval pravico v stvari, ki je bila za Sv. Mihaela tako pomembna in segala globoko v versko življenje: koval je meče za sveti boj! Poslal je spis v več tisoč izvodih po deželi in klical bojvnike v sveto vojsko.

Četudi so morali to leto zvonovi na praznik sv. Mihaela molčati, in niso smeli pozdraviti pobožnega romanja — hotel je govoriti in klicati po vsej deželi tožbo za nasilno odvzeto svetost.

Za želja Ameriko. Počestva v Kanadi ob ameriški meji so poskočila naenkrat za 20 odstotkov. V Kanadi so pri volitvah zmagali »mokri«, torej se bo alkohol smel točiti tam še naprej. In zato namestitev nakupiti ameriški kapitalisti v Kanadi ob meji polno pripravnega sveta, da zgradijo tam letovišča za želja državljanov iz Zedinjenih držav.

V Mariboru je bilo leta 1923. 12 avtomobilov za zabavo, lani pa že 75.

V vsako hišo Domoljuba!

Kdor hoče

biti postrežen z dobrim blagom
naj pride ali pise

po sukno ali kangara za moške in ženske obleke, parhet, flanele, kambrik, rute, odeje itd. v znano in zanesljivo trgovino

R. Miklauc „Pri Škofu“

Ljubljana, Lingarjeva ulica

(v lastnih prostorih)

Obstoja tv. dke blizu 60 let

Učiteljica: »No, Lizika, ali veš kaj je to hitrost?« »O vem, že vroč krožnik iz rok izpustimo.«

Pri nekem dobrodelnem koncertu je nastopila tudi gospa Cviličeva, a v višini ji je že dvakrat glas odpovedal, še tretjič je poskusila, a pri »Glej liro mojo v vejevju«, ji tudi v tretje ni uspelo. Tu se z galerije nekdo oglasi: »Gospa, pa obesite liro za eno vejo nižje.«

Koliko je to, vpraša učitelj štiri prste kazoč v razredu. Pa se oglasi sin nekega žida ter pravi »entisočstoena jst.«

Majster: »Zahtevam od vas, da bode te pri defilaciji tako korakali, da ako gospod polkovnik vpraša, kakšne vrste vrane so to, ki po zraku frče, lahko odgovorim, to so čevlji prvega bataljona.«

Majhne stvari so, ki nam dostikrat povzročajo največje težave. Res je in prav imate. Svojo hišo sem sinoči še našel, a ključavnice pa nikakor nisem mogel dobiti.

Pliučne bolezni so ozdravljive!

Pliučna tuberkuloza — Sušica — Kašel — Suhi kašel — Zastuzenje — Nočno potenje — Bronhialni katar — Katar v grlu — Sluzni kašel — Izmetek krvi — Vzdigavanje krvi — Tesnoba — Zbudenje itd., se ozdravi, iiii!

Tisoče ozdravljenih!

Zahtevajte takoj knjigo o moji novi
umetnosti hranjen a

ki je že mnoge rešila. Ona pomaga pri vsakem načinu življenja, da se bolezen hitro premaga. — Nočno potenje in kašel pr. stane, telesna težina se poveča ter po splošnem popnevanj olajša bolečine.

Resni moške zdravniške znanosti potrjuje prednost moje metode ter jo radi priporočajo. Činorej začnete z mojim načinom prehranjenja, tembolje bo za vas.

Popolnoma zastoni dobite mojo knjigo, iz katere boste črpali mnogo koristnega znanja. Kogar torej mučijo bolečine, kdor se hoče naglo osvoboditi svojih bolečin na temni in varen način, naj piše še danes. — Opetovano opozarjam, da prejmete o polnoma b. x p. a. n. e. brez vsake zaveze s svoje strani, moja poljanila in bo Vaš zdravnik gotovo pritrdil tej

novi ureditvi Vaše prehrane

ki to označuje kot izborni prvi profesorji. V Vašem lastnem interesu je torej, da takoj pišete, in Vas bo nato vsak čas in hko postreglo moje odtotno zastopstvo. Precajte rodok in zafeli boste novih moči za svoje zdravje iz knjige izkušega zdravilca. Zajemate Vam okrepitev in živ. jensko tolažbo in se obrača na vse bolnike, ki se zanimajo za sedanje stanje zdravljenja bozih na pljučih.

Moj naslov je:

August Märzke - Berlin

Wilmersdorf, Bruchsalerst. 5. Abt. 869.

Ako hočete biti lepi

ako se hočete veseliti nad svojimi dobro negovanim licea; svojimi rokami in svojimi vedno lepše postajajočimi lasmi, uporabljajte tudi Vi kot mi:

Fellerjeva mila zdravja in lepote z marko ELSA, najplemenitejša kačavost vsebuje medicinsko preizkušene dobro delujoče sestavine, ki se vpijejo v kožo in jo oplemenjujejo. — Poizkusite enkrat:

ELSA-Milijino mlečno milo — ELSA-ramenjakovo milo — ELSA-glicerinsko milo — ELSA-boraksovo milo — ELSA-kaliransko milo — ELSA-milo za brtje, in nikdar več ne boste hoteli uporabljati drugega mila. Za poizkus 5 kosov ELSA-mila še z zavojnico in poštnino vred 32 — dinarjev.

Fellerjeva pivena karkaska pomada za obraz in za čisto kožo z znamko „ELSA“. Ona Vam ohrani mladost in lepoto, gladi gube na koži in jo daje gladko in baržunasto. Strmelci boste, kako hitro Vam glava in pege, mozolci, sojedci, razpokani in rdeča mesta.

Fellerjeva močna „ELSA“ pomada za rast las, zabranjuje izpadanje las, prernno osiveost, odstranjuje prhljaj, dela krhke lase mehke, gube in pege, daje rast las. Za poizkus 2 toačka ene ali pa pol toačka od obeh pomad z zavojnico in poštnino vred 33 Din.

Ta cena se razumeja le, če se pošlje denar vnaprej, ker se proti povzratju zviša poštnina za 10 — Din

Naročila naslovite na tole:

EUGEN V. FELLER, lekarnar
Dolina Stubica, Elsatrg 16, Hrvatska

Najbolj znano, najbolj razširjeno in najzanesljivejše sredstvo proti vsakemu revmatizmu, glavobolu, zobobolu, slabosti želodca, omotici itd. je

„ALGA“ proti revmatizmu.

„Alga“ je zdravilo, ki ga poznajo tudi onstran meja naše države ter je bilo že leta 1914 odlikovano na zdravstvenih razstavah v Parizu, Londonu, Genovi in Petrogradu s 4 zlatimi medaljami in 4 častnimi diplomami.

Prelizkusite ga tudi Vi in boste zadovoljni!

4 steklenice „Alge“ s poštnino in ovojem za Din 77—

8 steklenic „ „ „ „ „ „ „ „ 131—

14 „ „ „ „ „ „ „ „ 205—

25 „ „ „ „ „ „ „ „ 320—

Razpošilja po pošti

Laboratorij „Alga“, Sušak 4.

Da je „Alga“ zelo dobro zdravilo, se lahko prepričate, ako prečitate nižje navedene zahvale:

BLATO. Nis ugodnejšega, ni uspnejšega al kot Vaša „Alga“. Sam Bog Vam je ponudil svojo pomoč o roko, da Vam je dal naftu, kako pomoči trpečim ljudem. Tudi mene je ozdravila popolnoma Vaša „Alga“.

Vam zahvalna **ANDJELIJA PL. IVANČIĆ**.

VARAZDIN. Spoštovani gospodi Prosim, pošljite mi 2 steklenice Vaše dobre „Alge“, ki je zelo hvale vredno sredstvo.

Spoštovanjem **MARIJA GOLENKO**.

MOSTAR. Velespoštovani gospodi Prosim, da mi odpeljete 4 steklenice „Alge“. Zelo sem zad. voljna; mnog. me prosijo za tako steklenico, za koje se Vam od srca zahvaljujem.

KATARINA FEDRIZZI.

Ljudska posojilnica

reg. zadruga z neomejeno zavezo v Ljubljani

Obrestuje hranilne vloge po najugodnejši obrestni meri, vezane vloge po dogovoru ter brez vsakega odbitka.

Svoje prostore ima tik za frančiškansko cerkvijo, v lastni palači, zidani še pred vo no iz lastnih sredstev. Poleg jamstva, ki ga nudi lastna palača, veleposestvo in drugo lastno premoženje, jamčijo pri Ljudski posojilnici kot zadruzi z **neome enim** jamstvom, za vloge vsi člani s svojim premoženjem, ki presega večkratno vrednost vseh vlog.

Hranilne vloge znašajo nad 100 milijonov Din.

Nevestam in ženinom

posebno znižane cene za razno blago, n. pr.:
 Ene klotaste odeje, ročnega dela . . . 200 Din
 najboljša belo platno za rjuhe . . . 24 Din
 najboljša belo platno za kapne . . . 34 Din
 belo in pisano kontenino . . . 12 Din
 rujavo kontenino . . . 8 Din
 črno in modno sukno za moške obleke, svilo in volneno v vseh barvah za ženske obleke, razne posteljne garniture, deke, koče, cvilih za postelje, namizne prte, moške srajce in kravate, svilene rute in šerpe ter sploh vse, kar se rabi za balo
PRI IVANKI - F. in L. GORIČAR, Ljubljana -
 Sv. Petra cesta št. 29.

Pazite dobro na naš naslov in št. 29.
 Najuspešnejše sredstvo za rejo domače živine je brezdvomno

»MASTIN«

ki pospešuje rast, odebeltiv in omastitev domače, posebno klavne živine. Jasen dokaz neprecenljive vrednosti Mastina so brezštevilna zahvalna pisma! Cena: 5 skat 46 Din, 10 skat 80 Din **LEKARNA TRNKOCZY (zrav. rotovža), Ljubljana, Mestni trg 4**

Brinjevo olje kupujemo.

Broderita A. KANC, Židovska ulica 1.

Na popolnejši
STOEWER
 šivalni stroji
 za šivilje, krojače
 in čevljarje ter za
 vsak dom.
 Preden si nabavite
 stroj, ogledajte si to
 izrednost pri trditvi
L. Baraga,
 Ljubljana
 Seženburg. ul. 6/1.
 Brezplačen pouk
 15 letno jamstvo.

Dramatična društva in vsi del. igralci, nabavite si
ILUSTRIRANO »LEPO MASKO« II. izd.
 Učna metoda maskiranja na podlagi slik in skic
 v raznih barvah. Cena izvodu 40 Din. — Založba
E. NAVINŠEK, Ljubljana. 7921

Za svetlo, brinovo olje (brez gošče in vo-
 pristno de) plačam 160 D
 za kilogram Pri veliki množini dražje. — M.
KLAMMER, Dolenja vas pri Rakeku, p. Cerknica.

**Nova trgovina manufakture,
 novo blago in nove nizke cene**
Josip Šlibar

Ljubljana, Stari trg 21 poleg Zalaznika

Istrsko brinje, fige in slive

dobite pri
FRAN POGAČNIK — LJUBLJANA
 Dunajska cesta št. 36.

Fluge orače, najfinejše, in k tem spadajoče
 priprave, izdelujem. Se priporočam za
 obilni obisk Vojni invalid **Franc Glavač, kovač,**
 Radeče pri Zidanem mostu. 26

Zadružna gospodarska banka d. d.

Tel. št. 57, 979 in 470.

Račun poštnega čekovnega urada za Slovenijo
 št. 11.947

Ljubljana, Miklošičeva cesta 10

Brzslav.: Gospobanka.

v lastni palači (vis à vis hotela „Union“).

Podružnice: Celje, Džakovo, Maribor, Novi Sad, Sombor, Split, Šibenik. Ekspozitura: Bled.

Kapital in rezerve skupno nad Din 16.000.000—, vloge nad Din 250.000.000—.

Daje trgovske kredite, eskomptira menice, lombardira vrednostne papirje, daje v na em ieklene shrambe za vrednote, kupuje in prodaja kar najbolje
 tuje valute in devize, sprejema vloge na tekočem računu in na vložne knjižice ter oreskrbuje vse bančne transakcije pod najugodnejšimi pogoji

Amerikanski oddelek: Direktno zveze z ameriškimi bankami. — Urejevanje ameriških zapuščin.

Prodaja srečk Državne razredne loterije.

Izdajatelj: Dr. Frane Kulovec.

Urednik: Frane Zabret.

Za Jugoslovansko tiskarno: Karel Cet.